

دهرهنجامی راپرسیی تایبتهت به خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان

دهرهنجامی راپرسیی تایبتهت به خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان

پووختی جیبهجیکار

ئهم راپرسییه تایبته به ههلسهنگاندنی ئاستی بهشداریی و تیگهیشتن له رهفتاری دهنگدر له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستاندا و له ریگهی تیمیکی راهینراوهوه به شیوهیهکی مهیدانیی فۆرمی راپرسیی لهگهڵ هاولاتیانی ههریمی کوردستاندا پر کراوتهوه و سهرنجی ورد خراوته سهه چهند تهوهریکی گرنه؛ لهوانه: تیگهیشتنی دهنگدر بو درووستبوونی گۆرانکاریی له پرۆسهی حکومرانییدا له ریگهی ههلبژاردنهوه، ئاستی بهشداریی و بنهماکانی بریاردانی دهنگدر له بهشدارییکردنیان له ههلبژاردنهکاندا، کاریگهیری ههلمهتی ههلبژاردن و دهزگاکانی راگهیاندن له ههلمهتی ههلبژاردن و چهندان لایهنی دیکهی ههلبژاردنهکه له دیدی بهشداریبوونی راپرسییهکهوه روون کراونهتهوه.

ههولير

سلیمانی

هه له بجه

دهۆک

چارەم: بازەنی هەلبژاردنی پارێزگای دھۆک

ئاسایشی دھۆک رێگەی نەدا راپرسییەکە لە سنووری
بازەنی هەلبژاردنی پارێزگای دھۆکدا ئەنجامدرا.

پێشەکی

ئەم راپرسییە لەلایەن دامەزراوێ (فیژن بۆ تووژینه‌وه‌ی ستراٹیجی) لە ئەیلوولی (۲۰۲۴)، واتا پێش دەستپیکردنی هەلمەتی هەلبژاردن ئەنجامدراوه، که ئامانج لێی هەلسەنگاندنی هەلبژاردنی خولی شەشەمی پەرلەمانی کوردستانە لە دیدی دەنگدەران و هاولاتیانی هەریمی کوردستانەوه، هەر وهه‌ها تیگه‌یشتنه‌ له واقیع و سەنگی هیژ و قەواره‌ رکا‌به‌ره‌کانی بەشداربووی هەلبژاردن و هاندانیانە بۆ ئەنجامدانی هەلمەتیکی هەلبژاردنی تەندرووست و ئاشتیانە و دوور لە گرژی و هه‌ک زۆرینه‌ی هاولاتیانی هەریمی کوردستان خوازیارین و له‌ئەنجامی تووژینه‌وه‌که‌دا به‌ روونی دەرکه‌وتوو.

دامەزراوێ (فیژن بۆ تووژینه‌وه‌ی ستراٹیجی)، ناوه‌ندیکی به‌ره‌مه‌پێنانی تووژینه‌وه‌ و په‌په‌ری تایبەتە به‌ پرسه‌ جیا‌جیا‌کانی کۆمه‌لگه‌ و له‌ رێگه‌په‌وه‌ هه‌ول دهدات سەرنجی بریاره‌ده‌ستان رابکێشیت بۆ درووستکردنی بریاری گونجاو و پشتبەستوو به‌دەرئەنجامی تووژینه‌وه‌ له‌پێناو‌ باشتر خزمه‌تکردنی گشتیدا.

زانباریی گشتی:

هەلبژاردنی خولی شەشەمی پەرلەمانی کوردستان دوا‌ی دەرکردنی پینچ مەرسووم و دوو سال دوا‌که‌وتن، دوا‌جار بریاردا له‌ ۲۰/۱۰/۲۰۲۴ ئەنجام‌بدریت، له‌گه‌ڵ ئەوه‌یشدا هەلبژاردنی ئەم‌جاره‌ به‌راورد به‌ هەلبژاردنه‌کانی رابردووی پەرلەمانی کوردستان له‌سه‌ر بنه‌مای بریاره‌کانی دادگای فیدرالی عێراق، گۆرانکاری له‌ ژماره‌ی کورسی و پشکی پیکهاته‌کان و بازنه‌کانی هەلبژاردندا کرا، به‌جۆرێک ژماره‌ی کورسییه‌کانی پەرلەمان له‌ ۱۱ کورسییه‌وه‌ که‌م کرایه‌وه‌ بۆ ۱۰۰ کورسی و کوسی پیکهاته‌کانیش له‌ ۱۱ کورسییه‌وه‌ که‌م‌کرایه‌وه‌ بۆ ۵ کورسی، واتا ۹۵ کورسی گشتی و ۵ کورسی بۆ پیکهاته‌کان دیاریکرا.

هەرێمی کوردستان دابهشکرا بهسەر چوار بازنه‌ی هه‌لبژاردندا و کورسییه‌کانیش بهسەر بازنه‌کاندا دابهشکران بهم شیوه‌یهی خواره‌وه:

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌ولێر ۲۲ کورسیی گشتیی و یه‌ک کورسیی پێکهاته‌ی مه‌سیحیی و یه‌ک کورسیی پێکهاته‌ی تورکمان.

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی سلێمانی ۳۶ سیوشه‌ش کورسیی گشتیی و یه‌ک کورسیی پێکهاته‌ی مه‌سیحیی و یه‌ک کورسیی پێکهاته‌ی تورکمان.

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌له‌بجه سن کورسیی گشتی.

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی دهۆک ۲۴ کورسیی گشتیی و یه‌ک کورسیی پێکهاته‌ی مه‌سیحیی.

□ میتۆدی راپرسییه‌که

ئهم راپرسییه له ئەیلولی ۲۰۲۴ له سێ بازنه‌ی هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرله‌مانی کوردستان ئەنجامدرا، ئەو بازنه‌ی هه‌لبژاردن که توێژینه‌وه‌که‌ی تێدا ئەنجامدرا بریتییه‌بوون له بازنه‌کانی هه‌لبژاردنی (پاریزگی هه‌ولێر، پاریزگی سلێمانی، پاریزگی هه‌له‌بجه، به‌لام له پاریزگی ده‌وکدا ئاساییشی ده‌وک رێگه‌ی نه‌دا راپرسییه‌که ئەنجام بدری‌ت و به‌بیانوه‌ی ئەوه‌ی له “به‌رژه‌وه‌ندیاندا نییه”؛ مۆله‌تی ئەنجامدانی راپرسییه‌که‌ی ر‌ه‌تکرده‌وه (بیئ‌ه‌وه‌ی هه‌یچ روونکردنه‌وه‌یه‌ک بدات له‌سه‌ر هۆکاری ر‌ه‌تکردنه‌وه‌ی). راپرسییه‌که به‌ شێوه‌ی چاوپێکه‌وتنی راسته‌وخۆ له مه‌یداندا له‌گه‌ڵ راپرسیپێکراواندا ئەنجام دراوه، به‌ گشتی ۲۸۴۹ فۆرم پرکراوه‌ته‌وه، ئهم رێژه‌یه‌ش ده‌کاته به‌ نزیکه‌ی (۰.۰۰۱) له هه‌زاردا یه‌کی ژماره‌ی ده‌نگده‌ران (ئه‌وانه‌ی ته‌مه‌نیان له‌سه‌روو ۱۸ سا‌له‌وه‌یه).

فۆرمه‌کان به‌گوێره‌ی به‌رکه‌وته‌ی ده‌نگده‌ر به‌سه‌ر بازنه‌کانی هه‌لبژاردن و دواتریش بۆ سه‌رجه‌م شار و شارۆچکه‌کانی سنووری هه‌ربازنه‌یه‌ک رێژه‌ی فۆرمه‌کان ده‌ستنیشان کراون:

ژماره‌ی فۆرم	بازنه‌ی هه‌لبژاردن
۱۳۰۶	پاریزگی هه‌ولێر
۱۴۵۹	پاریزگی سلێمانی
۸۴	پاریزگی هه‌له‌بجه
ئاسایشی ده‌وک مۆله‌تی ئەنجامدانی راپرسییه‌که‌ی نه‌دا	پاریزگی ده‌وک
۲۸۴۹	کۆی گشتی

بایۆگرافیای به‌شداربووان

- به‌شداربووان به‌گوێره‌ی بازنه‌کانی هه‌لبژاردن:

پێژه	ژماره‌ی فۆرم	بازنه‌ی هه‌لبژاردن
٪۴۵.۸۴	۱۳۰۶	پاریزگای هه‌ولێر
٪۵۱.۲۱	۱۴۵۹	پاریزگای سلێمانی
٪۲.۹۵	۸۴	پاریزگای هه‌له‌بجه
ناسایشی دهۆک مۆله‌تی نه‌جامدانی راپرسییه‌که‌ی نه‌دا		پاریزگای دهۆک
٪۱۰۰	۲۸۴۹	کۆی گشتی

- جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون:

پێژه	ژماره‌ی فۆرم	جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون
٪۶۳	۱۸۰۰	شار
٪۳۶	۱۰۳۳	شارۆچکه
٪۱	۱۶	گوند
٪۱۰۰	۲۸۴۹	کۆی گشتی

- ره‌گه‌زی به‌شداربووان:

پێژه	ژماره‌ی فۆرم	ره‌گه‌زی به‌شداربووان
٪۷۸	۲۲۱۰	نێر
٪۲۲	۶۳۹	م‌
٪۱۰۰	۲۸۴۹	کۆی گشتی

• گرووپی ته‌مه‌ن:

رێژه	ژماره	گرووپی ته‌مه‌ن
٪۲۸	۷۳۷	۱۸ بۆ ۲۵ ساڵ
٪۳۰	۸۴۱	۲۶ بۆ ۳۵ ساڵ
٪۲۱	۶۰۹	۳۶ بۆ ۴۵ ساڵ
٪۱۳	۳۷۲	۴۶ بۆ ۵۵ ساڵ
٪۷	۲۱۲	۵۶ بۆ ۶۵ ساڵ
٪۲	۷۸	سه‌روو ۶۶ ساڵ
٪۱۰۰	۲۸۴۹	کۆی گشتی

• ئاستی خوێندن:

رێژه	ژماره	ئاستی خوێندن
٪۸	۲۲۳	خوێنده‌واریم نییه
٪۴	۱۱۲	ته‌نها خوێندنه‌وه و نووسین
٪۱۳	۳۶۷	سه‌ره‌تایی
٪۲۰	۵۷۵	ناوه‌ندیی
٪۲۰	۵۷۳	ئاماده‌یی
٪۱۵	۴۲۴	په‌یمانگه
٪۱۸	۵۳۱	زانکۆ
٪۱.۵	۴۳	ماسته‌ر
٪۰.۵	۱۱	دکتۆرا
٪۱۰۰	۲۸۴۹	کۆی گشتی

• پیشه:

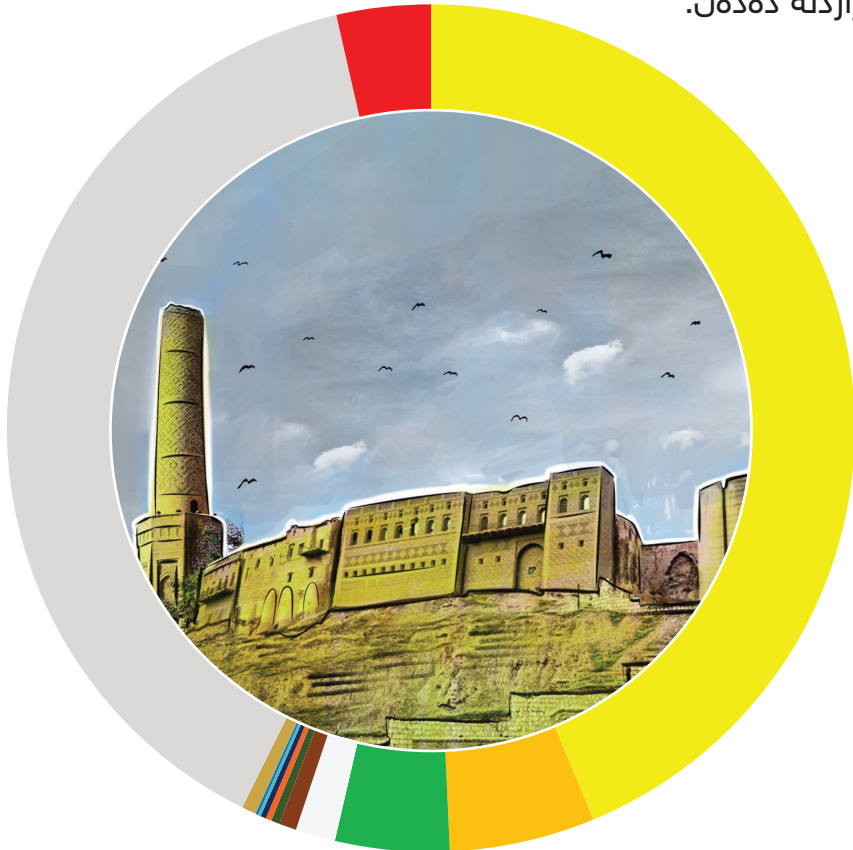
ژماره	رێژه	جوړی پیشه
۴۳۶	٪۱۵	بیکار
۱۵۹۴	٪۵۶	کاسب
۳۶۶	٪۱۲	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتیی
۱۹۲	٪۷	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
۹۶	٪۳	خانه‌نشین
۱۶۵	٪۶	هیت‌ر
۲۸۴۹	٪۱۰۰	کووی گشتی

• ئاستی بژیویی:

ژماره	رێژه	ئاستی بژیویی
۱۵۲	٪۵	زۆرباش
۱۰۷۷	٪۲۸	باش
۱۲۴۸	٪۴۴	مامناوه‌ند
۲۶۸	٪۹	خراب
۹۶	٪۳	زۆرخراب
۸	٪۰	بیوه‌لام
۲۸۴۹	٪۱۰۰	کووی گشتی

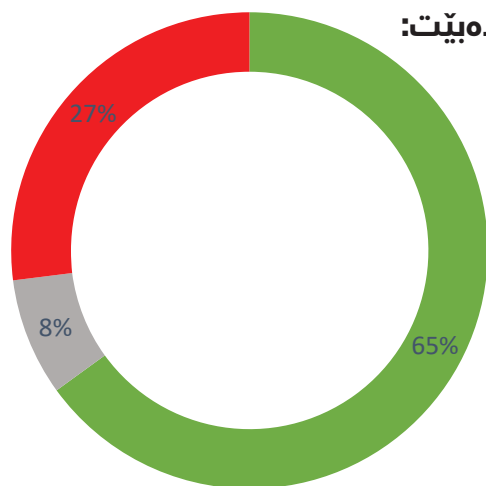
بازنه‌ی هه‌لبژاردنی پارێزگای هه‌ولێر

به پشتبەستن به بریاره‌کانی دادگای فیدرالیی بۆ هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پەرله‌مانی کوردستان، سنووری پارێزگای هه‌ولێر وه‌ک بازنه‌یه‌کی هه‌لبژاردن ده‌ستنیشان کرا و ۴۴ کورسی پەرله‌مانی بۆ ته‌رخان کرا، که دووانیان بۆ پیکهاته‌کانی تورکمان و مه‌سیحییان و ۲۲ کورسیان کورسی گشتییان، واتا ئەو به‌ربژێر و لایه‌نه سیاسیانه‌ی له‌و سنووره‌دا کێبڕکێی هه‌لبژاردن ده‌که‌ن هه‌ولێر بردنه‌وه‌ی کورسییه ته‌رخانکراوه‌کانی ئەو بازنه‌ی هه‌لبژاردنه ده‌ده‌ن.

ژمارهی دهنگدهری بایۆمیتیری: ۱۰۲۲۹۰۶.
ژمارهی گشتنی دهنگدهران ئهوانهی تهمهنیان سهروو ۱۸ ساله: ۱۳۶۶۶۶۲
رێژهی دهنگدهری بایۆمیتیری: ۷۴,۸۵٪.
ژمارهی دانیهشتوانی پارێزگای ههولێر: ۲۰۹۷۲۰۵.

**بهپێی ئهنجامی راپرسییهکه له سنووری بازنهی ههلبژاردنی ههولێردا
 ئهنجامهکان بهم شیوهیهی خوارهوه دهییت:**

• رێژهی به‌شداری:

رێژه	بژارده
۶۵٪	به‌شداری دهکهم
۸٪	بريارم نه‌داوه
۲۷٪	نه‌خێر

■ به‌شداری دهکهم ■ بريارم نه‌داوه ■ نه‌خێر

• **ئهنجامی به‌دهستهاتوو بو لایهنه سیاسیهکان:**

ئهنجامی به‌دهستهاتوو راپرسییهکه بو کۆی دهنگی لایهنهکان له بازنهی پارێزگای ههولێردا وهک له خشتهی خوارهوهدا دردهکه‌وهییت ۵۷٪ ئهوانهی به‌شداریی دهنگدان دهکهن ته‌واو بریاریان داوه که دهنگ به لایهنه سیاسیهکان ده‌دهن و ۳۹,۴۱٪ دهنگی خۆله‌میشیین و بریاریان نه‌داوه دهنگ به چه‌لایه‌نیکی سیاسی ده‌دهن و ۳,۵۹٪ دهنگ به هیچ لایه‌نیکی ناده‌ن و ئه‌گه‌ری دهنگی پووچهل یان دهنگی سپی ده‌ییت.

• **دابەشکاریی فۆرم:**

له سنووری پارێزگای هه‌ولێر ۱۴۰۶ فۆرمی راپرسی پر کراوه‌ته‌وه دابه‌شکاریی فۆرمه‌کان به‌سه‌ر ناوچه‌کانی راپرسییه‌که‌دا به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ئه‌نجام دراوه:

پارێزگای هه‌ولێر

ژمارهی فۆرم	ناحیه	قه‌زا
۶۴۶	ناوه‌ند	هه‌ولێر
۲۶	به‌حرکه	
۲۷	عه‌ینکاوا	
۲۵	که‌سنه‌زان	ده‌شتی هه‌ولێر
۲۹	داره‌توو	
۲۱	قوشته‌په	
۱۱	ناوه‌ند	چۆمان
۲	حاجی ئۆمه‌ران	
۵	سمیلان	
۵	قه‌سری	
۲	گه‌لاله	
۳۰	ناوه‌ند	خه‌بات
۳۴	رێزگاری	
۳	که‌ورگۆسک	
۱۶	ناوه‌ند	رواندوز
۲	وه‌رتن	

٤٦	ناوەند	سوۆران
٢٣	خەلیفان	
٥٣	دیانا	
١٢	سێدەکان	
٢٠	ناوەند	شەقلادا
١٢	باسرمە	
٦	باليسان	
٣١	سەڵاحەدین	
٢٥	هەریر	
٢	هیران	
٥٩	ناوەند	کۆپە
١٧	تەقتەق	
٧	ناوەند	مێرگەسوور
٩	بیران	
٢	شێروان مەزن	
٢	کورتوو	
٣	مەزنی	
١٥	بارزان	
١٣.٦		کۆی گشتی

• **بایۆگرافیای بەشداربووان:**

رێژەی بەشداربووان لەسەر ئاستی جوگرافیای نیشتهجیبوون:

بەشداربووانی راپرسییەکە دابەشبوون بەسەر دوو ئاستی نیشتهجیبووندا که پیکهاتوون له دانیشتووانی ناوەندی شارەکان و شارۆچکەکان و ئەنجامی

راپرسییه که به گشتی له بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌ولێردا ئه‌وه دهرده‌خات که ژماره‌ی به‌شداربووان له ناوه‌ندی شاره‌کاندا بریتیبووون له (۸۰.۸) که ده‌کاته رێژه‌ی (۶۲٪) و له شارۆچکه‌کان (۴۹.۰) به‌شداربوو به رێژه‌ی (۳۷٪) و گوندنشینی‌ش (۸) به رێژه‌ی (۱٪).

روونکردنه‌وه‌ی جوگرافیای نیشه‌جیبووون (هه‌ولێر)

ژماره	رێژه	جوگرافیای نیشه‌جیبووون
۸۰.۸	۶۲٪	شار
۴۹.۰	۳۷٪	شارۆچکه
۸	۱٪	گوند

• ره‌گه‌زی به‌شداربووان:

له بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌ولێردا بو پهرله‌مانی کوردستان ژماره‌ی به‌شداربووانی ره‌گه‌زی نێر بریتیبووون له (۱۱۵۵) به‌شداربوو که ده‌کاته رێژه‌ی (۸٪) و هه‌روه‌ها ژماره‌ی به‌شداربووانی ره‌گه‌زی م‌ بریتیبوو له (۱۵۱) که ده‌کاته رێژه‌ی (۱۲٪)ی راپرسییه‌که.

دابەشکاری به‌شداربووان له‌سه‌ر بنه‌مای ره‌گه‌ز (هه‌ولێر)

ره‌گه‌ز	رێژه
نێر	۸٪
م‌	۱۲٪ که‌می رێژه‌ی م‌ بو ئه‌وه ده‌گه‌رێته‌وه که له سنووری پارێزگی هه‌ولێر که‌متر هاو‌لاتییان له ره‌گه‌زی م‌ ئاماده‌بوون که فۆرمی راپرسییه‌که له‌گه‌ڵ تیمه‌کانماندا پر بکه‌نه‌وه.

• **تەمەن:**

تەمەنی بەشداربووان بەسەر چەند گرووپیکی جیاوازدا دابەش کراوە و بەگشتیی لە بازەنی هەلبژاردنی هەولێردا بەم شیوەیە بووە کە لە خستەکەدا روون کراوەتەو:

روونکردنەوی گرووپی تەمەنی بەشداربووان (هەولێر)

گرووپی تەمەن	ژمارە	رێژە
١٨ بۆ ٢٥ ساڵ	٤٠٢	٪٣١
٢٦ بۆ ٣٥ ساڵ	٤١٥	٪٣٢
٣٦ بۆ ٤٥ ساڵ	٢٦٧	٪٢٠
٤٦ بۆ ٥٥ ساڵ	١٣٢	٪١٠
٥٦ بۆ ٦٥ ساڵ	٦٥	٪٥
سەروو ٦٦ ساڵ	٢٥	٪٢

• **ئاستی خۆیندن:**

ئاستی خۆیندنی بەشداربووانی راپرسییەکە لەبازەنی هەلبژارنی پارێزگای هەولێردا بەسەر چەند ئاستیکی جیاوازدا پۆلێن کراون وەک لە خستەکەدا روونکراوەتەو:

روونکردنەوی بەشداربووان بەگوێرەي ئاستی خۆیندن (هەولێر)

ئاستی خۆیندن	ژمارە	رێژە
خۆینەدەوارییم نییە	١٠٢	٪٨
تەنها خۆیندەووە و نووسین	٤٦	٪٣
سەرەتایی	١٣٩	٪١١

٢٢٪	٢٩٠	ناوەندی
٢٠٪	٢٦٧	ئامادەیی
١٥٪	٢٠٠	پەیمانگە
١٨٪	٢٣٦	زانکۆ
٢٪	١٩	ماستەر
١٪	٦	دکتۆرا

• **پیشه:**

بەهەمانشیۆه؛ بەشداربووانی راپرسییەکه بەسەر کار و پیشەیی جۆراوجۆردا دابەش بوون، بەپێی ئەنجامەکانی راپرسییەکه ٦٦٪ی بەشداربووان کاسب بوون و ٨٪یان بێکارن و هەرۆهە ٩٪ فەرمانبەری کەرتی گشتیی بوون، بەم شیۆهپەیی خوارۆهە که له خشتهکه‌دا روون کراوته‌وه.

روونکردنەوی پیشەیی بەشداربووان (هەولێر)

رێژە	ژمارە	جۆری پیشە
٨٪	١٠٢	بێکار
٦٦٪	٨٥٦	کاسب
٩٪	١١٧	فەرمانبەری کەرتی گشتیی
٧٪	٩٦	کارمەندی کەرتی تایبەت
٣٪	٤٠	خانەنشین
٧٪	٩٥	هیتەر

• **ئاستی بژیوی:**

به‌هه‌مانشیوه باری بژیوی به‌شداربووان به‌گشتیی له‌سه‌ر ئاستی بازنه‌ی پارێزگی هه‌ولێر پۆلین کراون بۆ چهند ئاستیک، ۴۲٪ی به‌شداربووان باری بژیوییان مامناوه‌نده و له خشته‌ی خواره‌وه‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وه‌ی ئاستی بژیوی به‌شداربووان (هه‌ولێر)

ئاستی بژیوی	ژماره	رێژه
زۆرباش	۷۵	٪۶
باش	۵۶۱	٪۴۲
مامناوه‌ند	۵۵۷	٪۴۲
خراب	۷۴	٪۶
زۆرخراب	۳۱	٪۲
بیوه‌لام	۸	٪۱

□ **ته‌وه‌ره‌کانی راپرسییه‌که:**

یه‌که‌م: هه‌لبژاردن و پرۆسه‌ی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا: درووستبوونی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا له رێگه‌ی پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنه‌وه یه‌کیک بوو له‌و پرسیارانه‌ی ئاراسته‌ی به‌شداربووانی راپرسییه‌که کرا و ۴۷٪ به‌شداربووان ده‌لێن به‌لێ هه‌لبژاردن ده‌بیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا، هه‌روه‌ها ۹٪ی به‌شداربووان ده‌لێن تارا‌ده‌یه‌ک گۆرانکاری درووست ده‌کات، واتا به‌ کۆی گشتی ۵۶٪ی به‌شداربووانی راپرسییه‌که ئاماژه‌یان به‌وه داوه که پرۆسه‌ی هه‌لبژاردن ده‌بیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری، به‌لام ۳۷٪ی

به‌شداربووان ده‌لین نه‌خیر هه‌لبژاردن گۆرانکاری درووست ناکات و ۷٪یشیان به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

هر سه‌بارهت به‌تیگه‌یشتن له‌بیرورای به‌شداربووان له‌په‌یوه‌ند به‌درووستبوونی گۆرانکاری له‌ریگه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانه‌وه، ۳۷٪ی به‌شداربووان هاوران له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی هه‌میشه‌دوای هه‌لبژاردنه‌کان ژیان‌ی هاولاتییان باشتر بووه، به‌لام ۵۲٪ی به‌شداربووان هاورا نیین و ۱۱٪یش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

په‌یوه‌ست به‌تیگه‌یشتن له‌گۆرانکاری له‌ژیان‌ی هاولاتییاندا، له‌۴۸٪ی به‌شداربووان هاوران له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی هه‌میشه‌دوای هه‌لبژاردن ژیان‌ی هاولاتییان خراپتر بووه، و ۳۷٪ی به‌شداربووانیش هاورا نیین و ۱۵٪یش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

سه‌بارهت به‌هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرله‌مانی کوردستان؛ سه‌رنجی به‌شداربووانی راپرسییه‌که له‌سه‌ر ئه‌م پرسیاره‌وه‌رگیراوه‌که (تا چه‌ند هه‌لبژاردنی ئه‌مجاره‌ی پهرله‌مانی کوردستان جیاوازه‌و گۆرانکاری به‌شیوه‌یه‌کی ئه‌رپینی له‌ئهدای حکوومه‌تدا درووست ده‌کات، ۵۵٪ی به‌شداربووان هاوران و پێیان وایه‌ئه‌م هه‌لبژاردنه‌گۆرانکاری ئیجابیی درووست ده‌کات و ۲۲٪ هاورا نیین و ۱۳٪یش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه. هه‌روه‌ها سه‌بارهت به‌وه‌ی (تا چه‌ند هاورایت هه‌لبژاردنی ئه‌مجاره‌ی پهرله‌مانی کوردستان به‌شیوه‌یه‌کی شه‌ففاف و بی‌خه‌وش به‌رپۆه ده‌چیت؟)، ۵۴٪ به‌شداربووان هاوران و پێیان وایه‌هه‌لبژاردنه‌که شه‌ففاف و بی‌خه‌وش ده‌بی‌ت، به‌لام ۳۱٪ هاورا نیین و ۱۵٪ی به‌شداربووان به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

دووهه: ئاستی بهشداریی له ههلبژاردندا بهشداریی له ههلبژاردنهکانی رابردوودا: ئهوه بهشداربووانهیی فۆرمی راپرسییهکهیان لهگهڵ پڕکراوهتهوه سهبارهت به بهشدارییکردنیهان له ههلبژاردنهکانی رابردوودا ۵۷٪ یان دهلێن له ههموو ههلبژاردنهکانی رابردوودا بهشدار بووین و ۱۲٪ یان له ههندیک ههلبژاردندا بهشداریهان کردووه و

له بهشیکیاندا بهشداریهان نهکردووه، ههروهها ۷٪ی بهشداربووان یهکهمجاریانه له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستاندا بهشداریی بکهن و ۲۴٪یش دهلێن نهخێر بهشداریهمان نهکردووه.

• بهشدارییکردن له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان

سهبارهت به ئاستی بهشدارییکردن له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان له سنووری بازنهیی پارێزگای ههولێردا، ۶۵٪ بهشداربووانی راپرسییهکه دهلێن بهلێ بهشداریی دهکهین و ۸٪ی بهشداربووان بریاریهان نهداوه و ۲۷٪ی بهشداربووانیش دهلێن نهخێر بهشداریی ههلبژاردن ناکهین.

ههروهها سهبارهت به بوونی کارتی بایۆمهتری دهنگدان که به پێی بریارهکانی دادگای فیدرالیی و رێکارهکانی کۆمسیۆنی ههلبژاردنهکان کراوه به بنهمای دهستهبهکردنی مافی دهنگدان؛ لهو ۶۵٪ی دهلێن بهشداریی دهنگدان دهکهین؛ رێژهی ۱٪ یان کارتی بایۆمهتریی دهنگدانیان نییه و ئهمهیش ئهوه دهگهیهنیت له ئهگهری لابردنی مهرجی کارتی بایۆمهتریی بۆ دهنگدان؛ رێژهیهکی کهم لهوانهیی کارتی دهنگدانیان نییه بهشداریی دهنگدان دهکهن.

به‌لأم به گشتی ئه‌وانه‌ی چاوپیکه‌وتنیان له‌گه‌ل کراوه، ۸۶٪ یان کارتی بایۆمه‌تری ده‌نگدانیان هه‌یه و ۸۴٪ یان ئه‌و کارته‌یان دهرنه‌کردوه.

• به‌شداریکردن له‌سه‌ر ئاستی گرووپی ته‌مه‌ن:

به‌گوێره‌ی گرووپه‌کانی ته‌مه‌ن که له راپرسییه‌که‌دا ده‌ستنیشان کراوه، ۲۷٪ ی ئه‌وانه‌ی به‌شداری ده‌که‌ن له گرووپی ته‌مه‌نی ۱۸-۲۵ سالییدان، هه‌روه‌ها ۳۱٪ یان له گرووپی ته‌مه‌نی ۲۶-۳۵ سالییدان، هه‌روه‌ها ۱۸٪ یان له گرووپی ته‌مه‌نی ۴۱-۴۵ سالییدان، هه‌روه‌ها ۱۱٪ یان له گرووپی ته‌مه‌نی ۴۶-۵۵ سالییدان، ۶٪ له نێوان ته‌مه‌نی ۵۶-۶۶ سالییدان و هه‌روه‌ها ۲٪ یان له‌سه‌روو ته‌مه‌نی ۶۶ سالییه‌وه بوون

• به‌شداری گرووپی ته‌مه‌ن بۆ ئه‌وانه‌ی بریاریان نه‌داوه به‌شداری له هه‌لبژاردندا بکه‌ن یان نا:

به‌گوێره‌ی گرووپه‌کانی ته‌مه‌ن که له راپرسییه‌که‌دا ده‌ستنیشان کراوه، ۳۴٪ ی ئه‌وانه‌ی بریاریان نه‌داوه به‌شداری له هه‌لبژاردندا ده‌که‌ن یاخود نا؛ له گرووپی ته‌مه‌نی ۱۸-۲۵ سالییدان، ۳۳٪ له گرووپی ته‌مه‌نی ۲۶-۳۵ سالییدان، ۱۹٪ له گرووپی ته‌مه‌نی ۳۶-۴۵ سالییدان، هه‌روه‌ها ۱۳٪ یان له گرووپی ته‌مه‌نی ۴۶-۵۵ سالییدان، ۱٪ یشیان له‌نێوان ته‌مه‌نی ۵۶-۶۶ سالییدان، ۲٪ یشان له‌سه‌روو ته‌مه‌نی ۶۶ سالییه‌وه‌ن.

• **دابەشکاری گروپی تەمەن بۆ ئەوانە بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن:**
بەگوێزە گرووپەکانی تەمەن کە لە راپرسییە کەدا دەستنیشان کراوە، ۳۹٪ی ئەوانە بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن لە گروپی تەمەنی ۱۸-۲۵ سالییدان، ۳۳٪ لە گروپی تەمەنی ۲۶-۳۵ سالییدان، ۱۶٪ لە گروپی تەمەنی ۳۶-۴۵ سالییدان، ۷٪یان لە گروپی تەمەنی ۴۶-۵۵ سالییدان، ۵٪ لەنیوان تەمەنی ۵۶-۶۶ سالییدان، هەروەها ۱٪یشیان لەسەروو تەمەنی ۶۶ سالییەوون.

• **بەشداریکردن لەسەر ئاستی رەگەز:**
لەسەر ئاستی بازنی پارێزگای هەولێر، بەشداریووانی راپرسییە کە ئەوانە بەشداریی لە هەلبژاردندا دەکەن، ۸۷٪یان لە رەگەزی نیژن و ۱۳٪یان لە رەگەزی مێن.

• **دابەشکاریی رەگەز بۆ ئەوانە بریاریان نەداوە بەشداریی بکەن:**
بەشداریووانی راپرسییە کە ئەوانە بریاریان نەداوە بەشداریی لە هەلبژاردندا بکەن، ۸۹٪یان لە رەگەزی نیژن و ۱۱٪یان لە رەگەزی مێن.

• **دابەشکاریی رەگەز بۆ ئەوانە بەشداریی دەنگدان ناکەن:**
بەشداریووانی راپرسییە کە ئەوانە بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن؛ ۹۱٪یان لە رەگەزی نیژن و ۹٪یان لە رەگەزی مێن.

• بەشداربیکردن لەسەر ئاستی خۆیندن:
بەشداربیکردن لەسەر ئاستی خۆیندن (هەولێر)

٪۸	۶۵	خۆیندەواربیم نییە
٪۴	۳۳	تەنھا خۆیندەنەو و نووسین
٪۱۰	۸۷	سەرەتایی
٪۳۱	۱۷۵	ناوەندیی
٪۲۰	۱۷۰	ئامادەیی
٪۱۵	۱۳۰	پەیمانگە
٪۱۹	۱۶۵	زانکۆ
٪۲	۱۶	ماستەر
٪۱	۴	دکتۆرا

• دابەشکاریی ئاستی خۆیندن بۆ ئەوانەى بریاریان نەداوہ:
دابەشکاریی ئاستی خۆیندن بۆ ئەوانەى بریاریان نەداوہ (هەولێر)

٪۱۱	۱۲	خۆیندەواربیم نییە
٪۳	۳	تەنھا خۆیندەنەو و نووسین
٪۱۳	۱۴	سەرەتایی
٪۳۶	۳۷	ناوەندیی
٪۱۷	۱۸	ئامادەیی
٪۱۱	۱۲	پەیمانگە
٪۱۶	۱۷	زانکۆ
٪۱	۱	ماستەر
۰	۰	دکتۆرا

• دابه‌شکاریی ئاستی خویندن بۆ ئه‌وانهی به‌شداریی ده‌نگدان ناکهن:
 دابه‌شکاریی ئاستی خویندن بۆ ئه‌وانهی که به‌شداریی
 ده‌نگدان ناکهن (هه‌ولێر)

٪۷	۲۶	خوینده‌واریم نییه
٪۳	۱۱	ته‌نها خویندنه‌وه و نووسین
٪۱۱	۳۸	سه‌ره‌تایی
٪۲۵	۸۸	ناوه‌ندیی
٪۲۲	۷۹	ئاماده‌یی
٪۱۶	۵۸	په‌یمانگه
٪۱۵	۵۴	زانکۆ
٪۱۵	۵۴	زانکۆ
٪۱	۲	ماسته‌ر
	۲	دکتۆرا

• به‌شداریبیکردن به‌ پێی جۆری پیشه:
 دابه‌شکاریی ئاستی پیشه بۆ ئه‌وانهی به‌شداریی
 ده‌نگدان ده‌کهن (هه‌ولێر)

٪۸	۶۶	بێکار
٪۶۰	۵۰۷	کاسب
٪۱۲	۱۰۶	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی
٪۷	۶۳	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
٪۴	۳۱	خانه‌نشین
٪۸	۷۱	هیت‌ر
٪۱	۴	دکتۆرا

• دابه‌شکاری له‌سهر ئاستی پیشه بۆ ئەوانه‌ی بریاریان نه‌داوه:
دابه‌شکاری ئاستی پیشه بۆ ئەوانه‌ی که بریاریان نه‌داوه (هه‌ولێر)

٪۱۰	۱۰	بێکار
٪۷۰	۷۳	کاسب
٪۶	۶	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی
٪۶	۶	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
٪۲	۲	خانه‌نشین
٪۷	۷	هیتەر

• دابه‌شکاری له‌سهر ئاستی پیشه بۆ ئەوانه‌ی به‌شداریی ده‌نگدان
ناکه‌ن:

دابه‌شکاری له‌سهر ئاستی پیشه بۆ ئەوانه‌ی
به‌شداریی ده‌نگدان ناکه‌ن (هه‌ولێر)

٪۷	۲۶	بێکار
٪۷۷	۲۷۶	کاسب
٪۸	۵	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی
٪۷	۲۷	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
٪۲	۷	خانه‌نشین
٪۵	۱۷	هیتەر

• بەشداریکردن بە پێی ئاستی بژێوی:
بەشداریکردن لەسەر ئاستی باری بژێوی (هەولێر)

٪۶	۵۴	زۆرباش
٪۴۵	۳۸۴	باش
٪۴۲	۳۵۴	مامناوەند
٪۴	۳۲	خراب
٪۲	۱۵	زۆر خراب
٪۱	۵	یۆهلام

• دابەشکاریی لەسەر ئاستی باری بژێوی بۆ ئەوانەی بریاریان نەداوە:
دابەشکاریی لەسەر ئاستی باری بژێوی بۆ ئەوانەی
بریاریان نەداوە - هەولێر

٪۱	۱	زۆرباش
٪۳۶	۳۲	باش
٪۴۹	۵۱	مامناوەند
٪۱۳	۱۴	خراب
٪۴	۴	زۆر خراب
٪۲	۲	یۆهلام

• دابهشکاری لهسهر ئاستی باری بژیوی بۆ ئهوانهی بهشداریی دهنگدان ناکن:

دابهشکاری لهسهر ئاستی باری بژیوی بۆ ئهوانهی بهشداریی دهنگدان ناکن (ههولێر)

زۆرباش	۲۰	۵%
باش	۱۴۵	۴۱%
مامناوهند	۱۵۲	۴۰%
خراب	۲۸	۸%
زۆرخراب	۱۲	۳%
بێههلام	۱	۰%

سێیهم: هۆکارهکانی بهشدارینهکردنی دهنگههوان

له راپرسییهکهدا ئه و پرسیاره ئاراستهی ئه و بهشداربووانه کراوه که بهشداریی ناکن یان هیشتا بریاران نهداوه و پرسیاران لیکراوه له ئهگهری بهشدارینهکردنیاندا له ههلبژاردن هۆکارهکی بۆچی دهگهرپنیهتهوه و پرسیارهکه فرهبژارده بووه و ۱۷% ی وهلامهکان متمانهیان به ههلبژاردن نییه و ۱۲% دهلێن متمانهمان به پارته سیاسیهکان نهماوه، روونکردنهوهی زیاتر لهم خشتهیهدا:

هۆکارهکانی بهشدارینهکردنی دهنگههوان (ههولێر)

متمانهم به ههلبژاردن نییه	۱۳۱	۱۷%
متمانهم به پارته سیاسیهکان نییه	۹۴	۱۲%
بهلێنهکانی ههلبژاردن جیبهجۆ ناکرێن	۶۰	۸%
کارتی دهنگدانم نییه	۸۷	۱۱%

۵٪	۳۷	ئه‌نجامه‌کانی هه‌لبژاردن پيشتر زانراون
۱۱٪	۸۲	گۆرانکاری دروست ناييت
۵٪	۳۹	نه‌بوونی خزمه‌تگوزاری
۵٪	۴۰	دواکه‌وتنی مووچه
۶٪	۵۰	بیتوم‌بوم
۵٪	۳۹	هیچ لیستی‌کم به‌دل نییه
۶٪	۴۸	بروام به پرۆسه‌که نییه
۷٪	۵۲	وه‌لام ناده‌مه‌وه

چاره‌م: بنه‌ماکانی به‌شداریی ده‌نگدان له دیدی به‌شداربووانی

راپرسییه‌که‌وه

له راپرسییه‌که‌دا چهند ده‌ربرینیک ئاراسته‌ی به‌شداربووان کراوه بو تیگه‌یشتن له بنه‌ماکانی به‌شداریی ده‌نگده‌ران له دیدی به‌شداربووانه‌وه، ۶۱٪ ی به‌شداربووان هاوران له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ده‌نگده‌ران له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزبی به‌شداریی ده‌که‌ن، ۳۲٪ هاورا نیین و ۷٪ یش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

به‌هه‌مانشپۆه سه‌باره‌ت به‌کاریگه‌ری پهبه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی وه‌ک هاورییه‌تی و خزم و عه‌شیره‌ت وه‌ک بنه‌مای ده‌نگدان، ۶۳٪ به‌شداربووان هاوران و پێیانویه ده‌نگده‌ران له‌سه‌ر پپوه‌ری خزمایه‌تی و عه‌شایه‌ری و کۆمه‌لایه‌تی به‌شداریی ده‌که‌ن، ۳۷٪ هاورا نیین و ۱۰٪ ش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

ههروهها سهبارت به ههآسهنگاندنی بهنامی لیسته کتبرکتکارهکان بۆ ههآبژاردن؛ ۵۴٪ی بهشداربووان برۆیان وایه هاوآلتییان ههآسهنگاندن بۆ بهنامی لایهنه سیاسییهکان دهکن و لهسهر ئه و بنهمایه دهنگ دهن، بهلام ۳۶٪ی بهشداربووان لهگهآ ئهم دهستهواژهیهدا هاوړا نیین و دهآین دهنگهران ههآسهنگاندن بۆ بهنامی لایهنهکان ناکهن، ۱۰٪ش به نازانم وهلامیان داوتهوه.

بههمانشیوه ئهم دهستهواژانه له راپرسییهکهدا ئاراستهی بهشداربووان کراوه، ۲۳٪ بهشداربووان لهسهر بنهمای ئهرکی حیزبی بهشداریی دهنگدان دهکن که دابهشبوون بهسهر (پارتی دیموکراتی کوردستان ۸٪، یهکییتی نیشتمانیی کوردستان ۶.۵٪، یهکگرتووی ئیسلامیی کوردستان ۰.۶٪، جووآلانهوهی نهوهی نوئ ۰.۹٪، کۆمهآی دادگهری کوردستان ۰.۳٪، بزوتنهوهی گۆران ۰.۳٪ و بهرهی گهآ ۰.۹٪)، ههروهها ۱۰٪ی بهشداربووان لهسهر بنهمای خزمایهتی و کۆمهآیهتی دهنگدههن که به رێژهی زۆر دابهش بوون بهسهر (پارتی دیموکراتی کوردستان ۵۳٪ و یهکییتی نیشتمانیی کوردستان ۶٪)، ههروهها سهبارت به بهنامی لایهنهکان بۆ ههآبژاردن؛ ۲۷٪ی بهشداربووان دهآین لهسهر بنهمای ههآسهنگاندنی بهنامی لایهنهکان دهنگ دهمین، لهو رێژهیهش ۵۶٪یان هیشتا بریاریان نهداوه دهنگ به چ لایهنیک دهن، بهلام ۴۴٪هکهی تریان دابهشبوون بهسهر هیزه سیاسییهکاندا، ئهمهش بهمانای ئهوه دیت که سهبارت به کاندیدهکان هیشتا بریاریان نهداوه دهنگ به چ کاندیدیک بدن، ههروهها ۱۳٪یان دهآین جارئ بریاریان نهداوه و هیشتا بریاریان لئ نهکردۆتهوه لهسهر چ بنهمایهک دهنگ دهن، ۲۷٪یشیان دهآین دهنگ نادهین، که ئهگهری هیه بهشیکیان له رۆژی دهنگدانا دهنگی سپی بخهنه سندوووهه یان دهنگهکانیان بسووتین.

پینجهم: سه‌نگی قه‌واره‌و کاندید و هاوپه‌یمانی‌یه‌کان له‌م هه‌لبژاردنه‌دا (هه‌ولێر)

ریژه	ژ. ده‌نگی راپرسی	لایه‌نه‌ کێبڕکێکاره‌کان
۴۳.۸۲%	۴۰۲	پارتی دیموکراتی کوردستان
۵.۵۶%	۵۱	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
۴.۳۶%	۴۰	یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان
۱.۵۲%	۱۴	به‌ره‌ی گه‌ل
۰.۶۵%	۶	یه‌کگرتووی ئیسلامی کوردستان
۰.۲۲%	۳	هاوپه‌یمانی سه‌رده‌م
۰.۱۵%	۲	کۆمه‌ڵی دادگه‌ری کوردستان
۰.۱۵%	۲	بزووتنه‌وه‌ی گۆران
۰.۰۷%	۱	هاوپه‌یمانی نیشتمانی
۰.۰۷%	۱	هاوپه‌یمانی هه‌ریمی کوردستان
۰.۲۸%	۵	کاندیده‌ سه‌ربه‌خۆکان
۳۹.۴۱%	۳۵۹	بڕیارم نه‌داوه
۲.۵۹%	۳۳	ده‌نگ ناده‌م

شه‌شهم: گۆرانکاری له‌ بیره‌رای ده‌نگه‌ر به‌راورد به‌ هه‌لبژاردنی رابردوو (هه‌ولێر)

جیاوازی	هه‌لبژاردنی خ. شه‌شهم	هه‌لبژاردنی رابردوو	لایه‌نی سیاسی
- ۰.۵۵%	۴۳.۸۲%	۴۴.۳۸%	پارتی دیموکراتی کوردستان
+ ۰.۲۲%	۵.۵۶%	۵.۳۴%	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
- ۱.۵۲%	۴.۳۶%	۵.۸%	یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان

یەگرتووێ ئیسلامیی کوردستان	٪۱.۱۹	٪۰.۶۵	- ٪۰.۶۶
کۆمهڵی دادگه‌ری کوردستان	٪۰.۴۳	٪۰.۱۵	- ٪۰.۲۸
بزووتنه‌وه‌ی گۆران	٪۱.۸۵	٪۰.۱۵	- ٪۱.۷
لایه‌نه‌کانی تر	٪۷.۸۸	٪۲.۳۹	- ٪۱۵.۴۹
ده‌نگم نه‌داوه	٪۳۳.۱۱	٪۳۷.۷۹	+ ٪۴.۶۸

هه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به‌ گۆرینی بیرورایان به‌ ده‌نگدانیان به‌ لیستیکی جیاواز له‌و لیسته‌ی له‌ هه‌لبژاردنه‌کانی پێشتردا ده‌نگیان پێ داوان، ٪۲۴ وه‌لامه‌کان ده‌لێن متمانه‌مان به‌و پارته‌ سیاسییه‌ نه‌ماوه، ٪۲۳ ده‌لێن به‌لێنه‌کانی هه‌لبژاردنیان جێبه‌جێ نه‌کردوووه و ٪۷ ده‌لێن به‌رێژیره‌کانیانم به‌دڵ نییه، هه‌روه‌ها ٪۵ شیان جاری پێشووه له‌سه‌ر بنه‌مای کۆمه‌لایه‌تی ده‌نگیان داوه به‌ به‌رێژیری ئه‌و لیسته.

بژارده	ژماره	رێژه
متمانهم به‌و پارته‌ سیاسییه‌ نه‌ماوه	۱۰۵	٪۲۴
به‌لێنه‌کانی هه‌لبژاردنی جێبه‌جێ نه‌کردوووه	۱۰۲	٪۲۳
به‌رێژیره‌کانیم به‌دڵ نییه	۲۹	٪۷
جاری پێشووه له‌سه‌ر بنه‌مای خزمایه‌تی ده‌نگم داوه	۲۳	٪۵
هێتر	۱۷۸	٪۴۱

حەوتەم: جۆر و پێوەری رەفتاری دەنگدەر بۆ دەنگی لایەنە سیاسییەکان (هەولێر)

• دەنگدەرانى پارتي ديموکراتى کوردستان:

رێژه	ژماره	بەنما	
٪۳۷	۱۱۰	۱۸ - ۲۵ ساڵ	تەمەن
٪۳۵	۱۳۹	۲۵ - ۳۵ ساڵ	
٪۲۱	۸۵	۳۶ - ۴۵ ساڵ	
٪۸	۳۴	۴۶ - ۵۵ ساڵ	
٪۶	۲۴	۵۶ - ۶۵ ساڵ	
٪۲	۱۰	سەر و ۶۶ ساڵ	
٪۸۷	۲۵۱	نێر	رەگەز
٪۱۳	۵۱	م	
٪۹	۳۷	خوێندەوارىیم نىیە	ئاستى خوێندن
٪۴	۱۵	تەنھا خوێندنەو و نووسین	
٪۱۱	۴۶	سەرەتایى	
٪۲۱	۸۶	ناوەندیی	
٪۲۰	۸۲	ئامادەپى	
٪۱۳	۵۴	پەیمانگا	
٪۱۸	۷۳	زانکۆ	
٪۲	۶	ماستەر	
	۲	دکتۆرا	

٪۹	۳۵	بیکار	پیشه
٪۵۵	۲۲۲	کاسب	
٪۱۴	۵۶	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
٪۶	۲۶	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت	
٪۵	۲۱	خانه‌نشین	
٪۱۰	۴۲	هیت‌ر	
٪۱۰	۴۰	زۆرباش	باری بژیوی
٪۵۲	۲۰۸	باش	
٪۳۲	۱۲۹	مامناوه‌ند	
٪۴	۱۶	خراپ	
٪۲	۷	زۆخراپ	
-	۲	بیوه‌لام	
٪۵۹	۲۲۸	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزیی	
٪۱۹	۷۸	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۱۷	۶۸	ده‌نگدان له‌سه‌ر پیوه‌ری په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی	

• دەنگدەرانى جوولانەهوى نهوى نوێ:

ڕێژە	ژمارە	بنەما	
٪۳۹	۲۰	۱۸ - ۲۵ ساڵ	تەمەن
٪۴۳	۲۲	۲۵ - ۳۵ ساڵ	
٪۱۴	۷	۳۶ - ۴۶ ساڵ	
٪۴	۲	۴۶ - ۵۵ ساڵ	
.	.	۵۶ - ۶۵ ساڵ	
.	.	سەر و ۶۶ ساڵ	
٪۸۰	۴۱	نێر	
٪۲۰	۱۰	م	
.	.	خوێندەوارییە	ئاستی خوێندن
٪۲	۱	تەنھا خوێندنەوێ نووسین	
٪۴	۲	سەرەتایی	
٪۱۸	۹	ناوەندی	
٪۲۰	۱۰	ئامادەیی	
٪۳۰	۱۵	پەیمانگا	
٪۲۸	۱۴	زانکۆ	
.	.	ماستەر	
.	.	دکتۆرا	

٪۱۶	۸	بیکار	پیشه
٪۶۱	۳۱	کاسب	
٪۶	۳	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
٪۸	۴	کارمندی که‌رتی تاییهت	
۰	۰	خانه‌نشین	
٪۱۰	۵	هیت‌ر	
۰	۰	زۆرباش	باری بژیوی
٪۵۱	۲۶	باش	
٪۴۳	۲۲	مامناوه‌ند	
٪۴	۲	خراپ	
۰	۰	زۆرخراپ	
٪۲	۱	بیوه‌لام	
	٪۶	۲	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزیی
	٪۸۶	۴۴	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن
	٪۲	۱	ده‌نگدان له‌سه‌ر پپوه‌ری په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی

• دەنگدەرانى یەكیٲیی نیشتمانیی كوردستان:

رێژە	ژمارە	بەنما	
٪۲۰	۸	۱۸ – ۲۵ ساڵ	تەمەن
٪۲۲	۹	۲۵ – ۳۵ ساڵ	
٪۲۷	۱۱	۳۶ – ۴۵ ساڵ	
٪۲۲	۹	۴۶ – ۵۵ ساڵ	
٪۵	۲	۵۶ – ۶۵ ساڵ	
٪۲	۱	سەر و ۶۶ ساڵ	
٪۹۰	۳۶	نێر	رەگەز
٪۱۰	۴	م	
٪۱۰	۴	خویندەواریم نییه	ئاستی خویندن
٪۵	۲	تەنھا خویندەنەو و نووسین	
٪۱۲	۵	سەرەتایی	
٪۲۷	۱۱	ناوەندیی	
٪۲۲	۹	ئامادەیی	
٪۵	۲	پەیمانگا	
٪۱۷	۷	زانکۆ	
•	•	ماستەر	
•	•	دکتۆرا	

هه‌شتم: کاریگه‌ری هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن

له راپرسییه‌که‌دا پرسپاری ئه‌وه ئاراسته‌ی به‌شداربووان کراوه که (له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا چه شتی‌ک له لایان جی‌گه‌ی بایه‌خه‌؟)، به پله‌ی یه‌که‌م چاره‌سه‌رکردنی دواکه‌وتنی مووچه دیت و پاشان دابینه‌کردنی خزمه‌تگوزاری و دژایه‌تییکردنی گهنده‌لی دیت.

بژارده	ژماره	رێژه
سه‌ردانی کۆمه‌لایه‌تی	۱۲۰	٪۴
دابینه‌کردنی خزمه‌تگوزاری	۶۴۴	٪۲۳
چاره‌سه‌رکردنی دواکه‌وتنی مووچه	۷۳۱	٪۲۷
دژایه‌تییکردنی گهنده‌لی	۶۰۸	٪۲۲
دابه‌شکردنی زه‌وی	۲۶۷	٪۱۰
دابینه‌کردنی قه‌رزنی بانک	۲۵۲	٪۹
هیتر	۱۲۴	٪۵

هه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به شی‌وازی به‌رپوه‌چوونی هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن؛ ٪۴۰ی به‌شداربووان پێیان باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردنی لایه‌نه‌کان پشت به پلان و به‌نامه به‌سه‌تیت، ٪۵۵یان ئاماژه به‌وه ده‌که‌ن پێویسته هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن ئارام و له‌سه‌رخۆ بی‌ت و به‌شی‌وه‌یه‌کی ئاشتیانه به‌رپوه‌بچیت، ٪۲ پێی باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن توند و گه‌رم بی‌ت و ٪۳ به‌شداربووان هیچ کامیان به‌په‌سه‌ند نازان.

له به‌شیکی دیکه‌ی راپرسییه‌که‌دا؛ به‌شی‌وه‌ی فره‌بژارده، پرسپاری له کاریگه‌ریی ئامرازه‌کانی راگه‌یاندن له‌سه‌ر به‌شداربووان کراوه، به‌جۆرێک چه ئامرازێکی راگه‌یاندن به‌کاریگه‌ر ده‌زانن له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا؟،

به‌شداربووان به پله‌ی یه‌که‌م که ریژه‌ی ۵۰٪ ده‌لین سو‌شیا‌لمیدیا و له پله‌ی دووه‌مدا ته‌له‌فزیۆنه‌کان به کاریگه‌ر ده‌زانن به‌ریژه‌ی ۲۴٪.

ریژه	ژماره	نام‌رازه‌کانی راگه‌یاندن
۲۴٪	۴۱۹	ته‌له‌فزیۆن
۵٪	۹۶	رادیۆ
۳٪	۴۶	پۆژنامه
۵۰٪	۸۹۰	سو‌شیا‌لمیدیا
۱۳٪	۲۳۷	پۆسته‌ر و ریکلامی سه‌رجاده
۴٪	۷۷	هیچیان
۵٪	۱۲۴	هیت‌ر

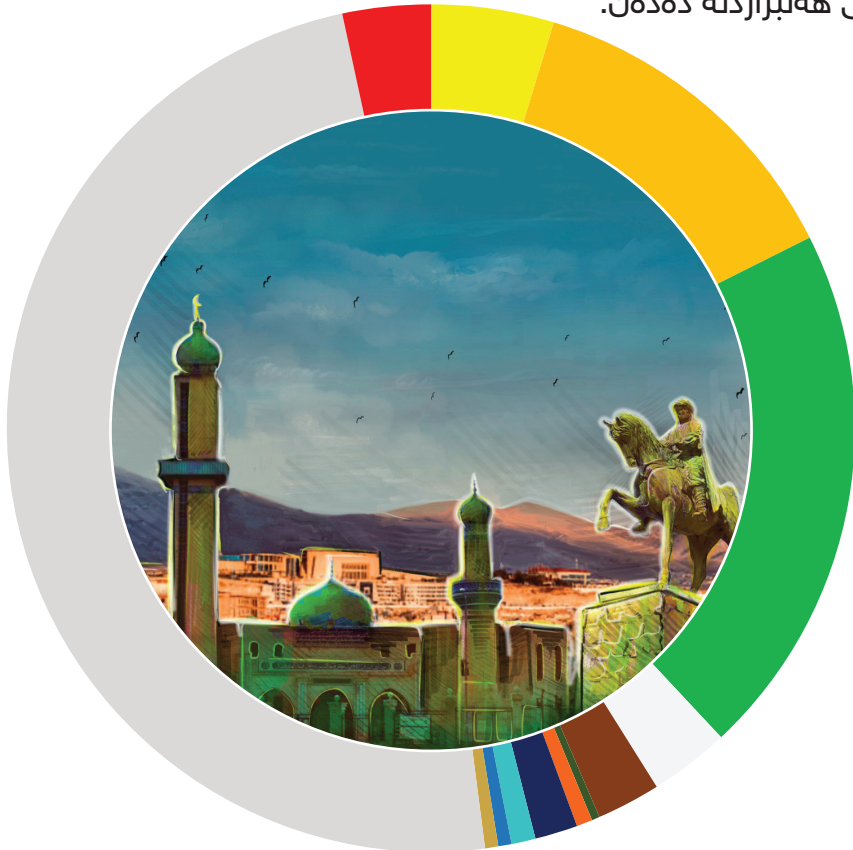
چانسی به‌دهسته‌ئێنانی کورسی په‌رله‌مانی

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی پارێزگای هه‌ولێر:

چانسی به‌دهسته‌ئێنانی کورسی	رێژه	ژ. ده‌نگی راپرسی	لایه‌نه‌ کۆیبرکێکاره‌کان
+ ۱۵	٪۴۳.۸۳	۴۰۲	پارتی دیموکراتی کوردستان
+ ۲	٪۵.۵۶	۵۱	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
+ ۱	٪۴.۳۶	۴۰	یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان
+ ۱	٪۱.۵۲	۱۴	به‌ره‌ی گه‌ل
+ ۰	٪۰.۶۵	۶	یه‌گرتووی ئیسلامی کوردستان
+ ۰	٪۰.۳۲	۳	هاوپه‌یمانی سه‌رده‌م
+ ۰	٪۰.۱۵	۲	کۆمه‌ڵی دادگه‌ری کوردستان
+ ۰	٪۰.۱۵	۲	بزووتنه‌وه‌ی گۆران
+ ۰	٪۰.۰۷	۱	هاوپه‌یمانی نیشتمانی
+ ۰	٪۰.۰۷	۱	هاوپه‌یمانی هه‌ریمی کوردستان
+ ۰	٪۰.۳۸	۵	کاندیده‌ سه‌ربه‌خۆکان
+ ۰	٪	۰	ره‌وتی هه‌لوێستی نیشتمانی
۱۳	٪۳۹.۴۱	۳۵۹	بیرارم نه‌داوه

بازنەى هەلبژاردنى پارێزگای سلیمانی

بە پشتبەستن بە بریارەکانی دادگای فیدرالیی بۆ هەلبژاردنی خولی شەشەمی پەرلەمانی کوردستان، سنووری پارێزگای سلیمانی بە هەردوو ئیدارەى راپەرین و گەرمیانەوه وەک بازنەیهکی هەلبژاردن دەستنیشان کرا و ۴۸ کورسیی پەرلەمانی بۆ تەرخان کرا، کە دووانیان بۆ پێکھاتەکانی تورکمان و مەسیحیی و ۳۶ کورسییان کورسیی گشتیین، واتا ئەو کاندید و لیستەنەى لەو سنوورەدا کێبڕکێی هەلبژاردن دەکەن هەولێ بردنەوهی کورسییە تەرخانکراوەکانی ئەو بازنەى هەلبژاردنە دەدەن.

ژمارەى دەنگدەرى بايۆمىترى: ۱۰۸۷۰۷۳
ژمارەى گشتىي دەنگدەران؛ ئەوانەى تەمەنيان سەرۆو ۱۸ سالاھ:
۱۴۱۵۳۸.

رێژەى دەنگدەرى بايۆمىترى: ۷۶,۸۰٪.
ژمارەى دانىشتوانى پارێزگای سلێمانى: ۲۳۲۰،۴۳۴.

دەرئەنجامى راپرسی:

بەپێى ئەنجامى راپرسییەكە لە سنوورى بازەنى هەلبژاردنى سلێمانییدا ئەنجامەكان بەم شێوەیەى خوارەو دەپیت:

بژارده	رێژه
بەشداریی دەكەم	٪۵۵
بەریارم نەداوە	٪۱۴
نەخێر	٪۳۱
جاری پێشوو لەسەر بنەمای خزمایەتی دەنگم داوە	۲۳
هێتر	۱۷۸

• ئەنجامى بەدەستھاتوو بۆ قەوارە سیاسییەكان:

ئەنجامى بەدەستھاتوو راپرسییەكە بۆ كۆى دەنگى لیستەكان لە بازەنى پارێزگای سلێمانییدا وەك لە خستەى خوارەو دا دەردەكەوێت؛ ٪۴۷.۹۸ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان دەكەن تەواو بەریاریان داوە دەنگ بە لایەنە سیاسییەكان دەدەن، ٪۴۸.۶۷ یان دەنگى خۆلەمیشیین و بەریاریان نەداوە دەنگ بە چ لایەنێكى سیاسى دەدەن، ٪۳.۲۵ دەنگ بە هێچ لایەنێك نادەن و ئەگەرى دەنگى پووچەل یان دەنگى سپی دەپیت.

وردهکاری دەرئەنجامی راپرسییهکه له پارێزگی سلێمانی

• دابهشکاری فۆرم:

له سنووری پارێزگی سلێمانی ۱۴۵۹ فۆرمی راپرسی پر کراوتهوه، دابهشکاری فۆرمهکان بهسەر ناوچهکانی راپرسییهکهدا بهم شیوهی خوارهوه ئهئەنجامدراوه:

پارێزگی سلێمانی

ژمارهی فۆرم	ناحیه	قهزا
۵۹۸	ناهند	قهزای سلێمانی
۲۷	بازیان	
۲۱	تانجهرو/ عهربهت	
۴۳	بهکهرجۆ	
۳۲	ناهند	شارهزوور
۲۳	وارماوا	سهید سادق
۶۰	ناهند	
۳	بهرزنجه/ سرۆچک	پینجویڤ
۲۲	ناهند	
۵	نالپاریز	
۹	گهرمک	شارباژیر
۸	ناهند	
۲	گاپیلۆن	ماوهت
۶	ناهند	
۷	ناهند	قههرداخ
۲	سیوسینان	

۳۶	ناوهند	دهره‌ندیخان
۸۵	ناوهند	که‌لار
۱۲	پیباز	
۳۶	رژگاری	
۲۰	ناوهند	کفری
۴	سه‌رقله‌لا	چه‌مچه‌مال
۴۲	ناوهند	
۱۷	ته‌کیه	
۲۴	شورپش	
۴	ئاغجه‌لەر	
۴	سه‌نگاو	دووکان
۱۰	ناوهند	
۲۲	پیره‌مه‌گرون	
۵	سوورداش	
۵	خه‌له‌کان	
۵	خدران	
۵	بنگرد	رانیه
۷۴	ناوهند	
۳۴	چارقورنه	
۳۷	حاجیاوا	
۱۲	بی‌تواته	
۴	سه‌رکه‌پکان	

۶۱	ناوهند	قه‌لادزی
۱۰	ژاراوه	
۱۷	ناوده‌شت	
۳	هه‌لشۆ	
۱	هێرۆ	
۲	ئیسپوه	
۵	مه‌یدان	خانه‌قین
۱۴۵۹		کۆی گشتی

• **بایۆگرافیای به‌شداربووان:**

- رێژهی به‌شداربووان له‌سه‌ر ئاستی جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون:

به‌شداربووانی راپرسییه‌که دابه‌ش بوون به‌سه‌ر سی ئاستی نیشته‌جی‌بووندا که پیکهاتوون له: دانیشتووانی ناوه‌ندی شاره‌کان، شارۆچکه‌کان و گونده‌کان، ئه‌نجامی راپرسییه‌که به‌گشتی له بازنه‌ی هه‌لبژاردنی سلیمانییدا ئه‌وه دره‌ده‌خات که ژماره‌ی به‌شداربووان له ناوه‌ندی شاره‌کاندا بریتیبوون له (۹۳۹)، که ده‌کاته رێژه‌ی (۶۴٪)، له شارۆچکه‌کان (۵۱۳) به‌شداربوو به‌رێژه‌ی (۳۵٪)، گوندنشینی (۸) به‌رێژه‌ی نزیکه‌ی (۱٪).

رێژهی به‌شداربووان له‌سه‌ر ئاستی جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون (سلیمانی)

رێژه	ژماره	جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون
٪۶۴	۹۳۹	شار
٪۳۵	۵۲۳	شارۆچکه
٪۱	۸	گوند

• **رهگزی بهشداربووان:**

لهم بازنه‌ی هه‌لبژاردنه‌ی پهرلهمانی کوردستاندا؛ ژماره‌ی بهشداربووانی رهگزی نیر بریتییبوون له (۱۰۰.۲) بهشداربوو، که دهکاته ریزه‌ی (۶۹٪)، هه‌روه‌ها ژماره‌ی بهشداربووانی رهگزی مۆ بریتی بوو له (۴۵۶) که دهکاته ریزه‌ی (۳۱٪) ی بهشداربووانی راپرسییه‌که.

ریزه‌ی بهشداربووان له‌سه‌ر بنه‌مای رهگز (سلیمانی)

ریزه	رهگز
۶۹٪	نیر
۳۱٪	مۆ
۸	گوند

• **ته‌مه‌ن:**

ته‌مه‌نی بهشداربووان به‌سه‌ر چند گروویکی جیاوازدا دابه‌ش کراوه و به‌گشتی له بازنه‌ی هه‌لبژاردنی سلیمانییدا به‌م شیوه‌یه‌ بووه که له خشته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وی گرووی ته‌مه‌نی بهشداربووان (سلیمانی)

ریزه	ژماره	گرووی ته‌مه‌ن
۲۲٪	۳۱۸	۱۸-۲۵ سال:
۲۸٪	۴۰۶	۲۶ بۆ ۳۵ سال
۲۲٪	۳۲۳	۳۶ بۆ ۴۵ سال
۱۵٪	۲۲۷	۴۶ بۆ ۵۵ سال
۹٪	۱۳۸	۵۵ بۆ ۶۵ سال
۳٪	۴۷	سه‌روو ۶۶ سال

• **ئاستی خویندن:**

ئاستی خویندنی به‌شداربووانی راپرسییه‌که له بازنه‌ی هه‌لێژارنی پارێزگای سلێمانییدا به‌سه‌ر چه‌ند ئاستیکی جیاوازدا پۆلێن کراون وه‌ک له خشته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وه‌ی به‌شداربووان به‌گوێره‌ی ئاستی خویندن (سلێمانی)

رێژه	ژماره	ئاستی خویندن
٪۸	۱۱۶	خوینده‌واریم نییه
٪۴	۶۱	ته‌نها خویندنه‌وه و نووسین
٪۱۵	۲۱۹	سه‌ره‌تایی
٪۱۸	۲۶۹	ناوه‌ندی
٪۲۰	۲۸۸	ئاماده‌یی
٪۱۴	۲۰۹	په‌یمانگه
٪۱۹	۲۷۱	زانکۆ
٪۲	۲۴	ماسته‌ر
-	۵	دکتۆرا

• **پیشه:**

به‌هه‌مانشیوه به‌شداربووانی راپرسییه‌که به‌سه‌ر کار و پیشه‌ی جو‌راو‌جو‌ردا دابه‌ش بوون، به‌پێی ئەنجامه‌کانی راپرسییه‌که؛ ٪۴۸ ی به‌شداربووان کاسب بوون، ٪۲۱ یان بێکارن، هه‌روه‌ها ٪۱۶ ی‌شیا‌ن فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتیی بوون به‌م شیوه‌یه‌ی له خشته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه.

روونکردنه‌وهی پیشه‌ی به‌شداربووان

رێژه	ژماره	جۆری پیشه
٪۲۱	۳۱۲	بێکار
٪۴۸	۷۰۴	کاسب
٪۱۶	۲۳۲	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی
٪۶	۹۳	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
٪۴	۵۲	خانه‌نشین
٪۵	۶۵	هیت‌ر
٪۱۹	۲۷۱	زانکۆ
٪۲	۲۴	ماسته‌ر
-	۵	دکتۆرا

• باری بژیوی:

به‌هه‌مانشیوه باری بژیوی به‌شداربووان به‌گشتیی له‌سه‌ر ئاستی بازنه‌ی پارێزگای سلێمانی پۆلێن کراون بۆ چه‌ند ئاستیک: ٪۴۴ ی به‌شداربووان باری بژیوییان مامناوه‌نده و له‌ خشته‌ی خواره‌وه‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وهی ئاستی بژیوی به‌شداربووان (سلێمانی)

رێژه	ژماره	ئاستی بژیوی
٪۵	۷۴	زۆرباش
٪۳۴	۴۹۸	باش
٪۴۴	۶۳۹	مامناوه‌ند
٪۱۳	۱۸۴	خراب
٪۴	۶۴	زۆرخراب
۰	۰	بیوه‌لام

□ تهوهرهکانی راپرسییهکه:

یهکه م: ههلبژاردن و پرۆسهی گۆرانکاری له ئەدای حکومرانییدا:

درووستبوونی گۆرانکاری له ئەدای حکومرانییدا له رێگهی پرۆسهی ههلبژاردنهوه یهکیک بوو لهو پرسیارانهی ئاراستهی بهشداربووانی راپرسییهکه کرا؛ ۳۵٪ بهشداربووان دهلێن بهلێ ههلبژاردن دهبیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری له ئەدای حکومرانییدا، لهههمانکاتدا ۱۲٪ بهشداربووان دهلێن تارادهیهک گۆرانکاری درووست دهکات، واتا به کۆی گشتی ۴۷٪ بهشداربووانی راپرسییهکه ئاماژهیان بهوه داوه پرۆسهی ههلبژاردن دهبیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری، بهلام ۴۷٪ بهشداربووان دهلێن نهخیر ههلبژاردن گۆرانکاری درووست ناکات، تنیا ۶٪ یشیان به نازانم وهلامیان داوتهوه.

ههر سهبارهت به تیگه‌یشتن له بیرورای بهشداربووان په‌یوه‌ست به درووستبوونی گۆرانکاری له رێگهی ههلبژاردنه‌کانه‌وه، ۱۴٪ بهشداربووان هاوران له‌گه‌ڵ ئەوهی هه‌میشه‌ دوا‌ی هه‌لبژاردنه‌کان ژیا‌نی هاولاتیان باشت‌ر بووه، به‌لام ۷۸٪ بهشداربووان هاورا نیین، ۸٪ یش به نازانم وهلامیان داوته‌وه. ده‌رباره‌ی تیگه‌یشتن له گۆرانکاری له ژیا‌نی هاولاتیاندا، ۷۴٪ بهشداربووان هاوران له‌گه‌ڵ ئەوهی هه‌میشه‌ دوا‌ی هه‌لبژاردن ژیا‌نی هاولاتیان خراپ‌تر بووه، و ۱۸٪ بهشداربووان هاورا نیین و ۸٪ یش به نازانم وهلامیان داوته‌وه.

سه‌بارهت به هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرله‌مانی کوردستان؛ سه‌رنجی بهشداربووانی راپرسییه‌که له‌سه‌ر ئەم پرسیاره‌ وه‌رگیراوه که (تاچه‌ند هه‌لبژاردنی ئەمجاره‌ی پهرله‌مانی کوردستان جیا‌وازه و گۆرانکاری به‌شێوه‌یه‌کی ئیجابی له ئەدای حکومه‌تا درووست ده‌کات؟)؛ ۶۰٪ بهشداربووان هاوران و پێیا‌نوا‌یه ئەم هه‌لبژاردنه‌ گۆرانکاری ئیجابی درووست ده‌کات، ۴۶٪ هاورا نیین و ۱۴٪ یش به نازانم وهلامیان داوته‌وه.

ههروهها سهبارت بهوی (تاچهند هاورایت ههلبژاردنی ئەمجارهی پهرلهمانی کوردستان بهشیویهکی شهففاف و بیخهوش بهرپوه دهچیت؟)؛ ۲۳٪ بهشداربووان هاوران و پێیان وایه ههلبژاردنهکه شهففاف و بیخهوش دهپیت، بهلام ۴۴٪ هاورا نیین و ۲۲٪ بهشداربووان به نازانم وهلامیان داوتهوه.

دووهم: ئاستی بهشداریی له ههلبژاردندا بهشداریی له ههلبژاردنهکانی رابردوودا: ئەو بهشداربووانهی فۆرمی راپرسییهکهیان لهگهڵ پرکراوتهوه؛ سهبارت به بهشدارییکردنیان له ههلبژاردنهکانی رابردوودا ۵۰٪یان دهلێن له ههموو ههلبژاردنهکانی رابردوودا بهشدار بووین، ۲۲٪یان له ههندیك

ههلبژاردندا بهشدارییان کردووه و له بهشیکیاندا بهشدارییان نهکردووه، ۷٪ بهشداربووان یهکهمجاریانه له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستاندا بهشداریی بکهن، ۲۱٪یش دهلێن نهخیر بهشدارییان نهکردووه.

بهشدارییکردن له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان سهبارت به ئاستی بهشدارییکردن له ههلبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان له سنووری بازنهی پارێزگای سلێمانییدا؛ ۵۵٪ بهشداربووانی راپرسییهکه دهلێن بهلێ بهشداریی دهکهن، ۱۴٪ بهشداربووان بریاریان نهداوه و ۲۱٪ بهشداربووانیش دهلێن نهخیر بهشداریی ههلبژاردن ناکهن.

ههروهها سهبارت به بوونی کارتی بایۆمهتری دهنگدان؛ لهو ۵۵٪ی که دهلێن بهشداریی دهنگدان دهکهن تهنها شهش بهشداربووان که دهکاته

که متر له ۱٪ یان کارتێ بایۆمهتریی دهنگدانیان نییه، ئەمەش ئەوه دهگهیهنیت له ئەگهری لابردنی مهرجی کارتێ بایۆمهتریی بۆ دهنگدان رێژهیهکی کهم لهوانه ی کارتێ دهنگدانیان نییه بهشدارێ دهنگدان دهکهن، بهلام بهگشتیی ئەوانه ی چاوپێکهوتنیا ن لهگه لّ کراوه ۹۰٪ یان کارتێ بایۆمهتریی دهنگدانیا ن ههیه و ۱۰٪ یان ئەو کارتیهیا ن دهرنهکردوو ه.

• بهشداریبیکردن لهسه ر ئاستی گرووپی تهمن:

بهگوێره ی گرووپهکانی تهمن که له راپرسییهکهدا دهستنیشان کراوه، ۲۱٪ ی ئەوانه ی بهشداریی دهکهن له گرووپی تهمنی ۱۸-۲۵ سالییدا ن، ههروهها ۲۵٪ له گرووپی تهمنی ۲۶-۳۵ سالییدا ن، ۲۳٪ له گرووپی تهمنی ۳۶-۴۵ سالییدا ن، ۱۸٪ یان له گرووپی تهمنی ۴۶-۵۵ سالییدا ن، ۱۱٪ له نیوان تهمنی ۵۶-۶۶ سالییدا ن و ههروهها ۲٪ یان له سهروو تهمنی ۶۶ سالییهوه بوون.

دابەشکاری گرووپی تهمن بۆ ئەوانه ی که بریاریا ن نهداوه بهشداریی له ههلبژاردن بکه ن یا ن نا:

بهگوێره ی گرووپهکانی تهمن که له راپرسییهکهدا دهستنیشان کراوه ۱۸٪ ی ئەوانه ی بریاریا ن نهداوه بهشداریی له ههلبژاردن دهکهن یا ن نا له گرووپی

تهمنی ۱۸-۲۵ سالییدا ن، ههروهها ۲۹٪ له گرووپی تهمنی ۲۶-۳۵ سالییدا ن و ۲۳٪ له گرووپی تهمنی ۳۶-۴۵ سالییدا ن و

ههروهها ۱۷٪یان له گرووپی تهمنی ۵۵-۴۶ سالییدان و ۱۰٪ له نیوان تهمنی ۶۶-۵۶ سالدان. ههروهها ۴٪یان لهسهروو تهمنی ۶۶ سالییهوهن. دابهشکاری گرووپی تهمن بۆ ئهوانهی بهشداریی له ههلبژاردن ناکهن: بهگوپزهی گرووپهکانی تهمن که له راپرسییهکهدا دهستنیشان کراوه؛ ۲۶٪ ئهوانهی بهشداریی ههلبژاردن ناکهن له گرووپی تهمنی ۲۵-۱۸ سالییدان، ۲۲٪ له گرووپی تهمنی ۴۵-۳۶ سالییدان، ۱۲٪یان له گرووپی تهمنی ۵۵-۴۶ سالییدان، ۶٪ له نیوان تهمنی ۶۶-۵۶ سالییدان، ههروهها ۲٪یش لهسهروو تهمنی ۶۶ سالییهوهن.

• بهشدارییکردن لهسهر ئاستی رهگهز:

لهسهر ئاستی بازنهی پاریزگی سلیمانی، بهشداریبووانی راپرسییهکه ئهوانهی بهشداریی له ههلبژاردندا دهکهن؛ ۶۹٪یان له رهگهزی نیرن و ۳۱٪یان له رهگهزی میئن.

دابهشکاری رهگهز بۆ ئهوانهی بریاریان نهداوه بهشداریی بکهن: بهشداریبووانی راپرسییهکه ئهوانهی بریاریان نهداوه بهشداریی له ههلبژاردندا بکهن ۶۳٪یان له رهگهزی نیرن و ۳۸٪یان له رهگهزی میئن.

• دابهشکاریی رهگهز بۆ ئهوانهی بهشداریی دهنگدان ناکهن:

بهشداریبووانی راپرسییهکه ئهوانهی بهشداریی له ههلبژاردن ناکهن ۷۰٪یان له رهگهزی نیرن و ۳۹٪یان له رهگهزی میئن.

• بەشداریکردن بە پێی ئاستی خۆیندن:

بەشداریکردن لەسەر ئاستی خۆیندن (سلیمانی)

8%	62	خویندەواریم نییه
٪۴	۳۵	تەنھا خویندەنەو و نووسین
٪۱۷	۱۳۳	سەرەتایی
٪۱۹	۱۴۹	ناوەندیی
٪۲۰	۱۵۷	ئامادەیی
٪۱۲	۹۸	پەیمانگە
٪۱۸	۱۴۴	زانکۆ
٪۲	۲۰	ماستەر
-	۳	دکتۆرا

• دابەشکاریی ئاستی خۆیندن بۆ ئەوانەی بریاریان نەداو:

دابەشکاریی ئاستی خۆیندن بۆ ئەوانەی بریاریان نەداو (سلیمانی)

٪۱۰	۲۰	خویندەواریم نییه
٪۳	۷	تەنھا خویندەنەو و نووسین
٪۱۱	۲۳	سەرەتایی
٪۱۸	۳۵	ناوەندیی
٪۲۰	۳۹	ئامادەیی
٪۲۲	۴۴	پەیمانگە
٪۱۵	۳۰	زانکۆ
٪۱۵	۵۴	زانکۆ
٪۱	۱	ماستەر
	۱	دکتۆرا

• **دابەشکاریی ئاستی خۆپندن بۆ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان ناکەن:**

**دابەشکاریی ئاستی خۆپندن بۆ ئەوانەى
بەشداریی دەنگدان ناکەن (سلیمانی)**

٪۷	۳۳	خۆپندەواریم نییە
٪۴	۱۹	تەنها خۆپندنەو و نووسین
٪۱۴	۶۴	سەرەتایی
٪۱۹	۸۵	ناوەندیی
٪۲۰	۹۲	ئامادەیی
٪۱۴	۶۵	پەیمانگە
٪۲۱	۹۷	زانکۆ
٪۱۵	۵۴	زانکۆ
٪۱	۳	ماستەر
	۱	دکتۆرا

• **بەشدارییکردن بەپێی جۆری پیشە:**

**دابەشکاریی ئاستی پیشە بۆ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان دەکەن
(سلیمانی)**

٪۲۱	۱۶۷	بێکار
٪۴۱	۳۲۱	کاسب
٪۲۲	۱۷۶	فەرمانبەری کەرتی گشتی
٪۵	۴۱	کارمەندی کەرتی تایبەت
٪۶	۴۵	خانەنشین
٪۵	۴۰	هیتەر
٪۲۱	۹۷	زانکۆ

• دابەشکاری بەپێی جۆری پیشە بۆ ئەوانەى بریاریان نەداوە:

دابەشکاری ئاستی پیشە بۆ ئەوانەى بریاریان نەداوە
بەشداریی بکەن (سلیمانی)

بیکار	٥٥	٪٢٨
کاسب	٩٤	٪٤٧
فەرمانبەری کەرەتی گشتی	٢٠	٪١٠
کارمەندی کەرەتی تایبەت	١٧	٪٨
خانەنشین	١	-
هیتەر	١٢	٪٧

• دابەشکاری بەپێی جۆری پیشە بۆ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان ناکەن:

لەسەر ئاستی پیشە بۆ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان ناکەن (سلیمانی)

بیکار	٩٠	٪٢٠
کاسب	٢٧٩	٪٦١
فەرمانبەری کەرەتی گشتی	٢٧	٪٨
کارمەندی کەرەتی تایبەت	٢٥	٪٨
خانەنشین	٦	٪١
هیتەر	١٢	٪٢

• به شدارییکردن به پپیی ئاستی باری بژیوییی:

به شدارییکردن به پپیی ئاستی باری بژیوییی (سلیمانی)

٪۶	۵۱	زۆرباش
٪۳۵	۲۸۳	باش
٪۴۶	۳۶۷	مامناوهند
٪۸	۶۷	خراپ
٪۴	۲۲	زۆرخراپ
۰	۰	بیوهلام

• دابهشکاریی به پپیی ئاستی باری بژیوییی بۆ ئهوانهی بریاریان نه داوه

دابهشکاریی به پپیی ئاستی باری بژیوییی بۆ ئهوانهی بریاریان نه داوه
(سلیمانی)

٪۲	۴	زۆرباش
٪۳۶	۷۳	باش
٪۴۱	۸۱	مامناوهند
۱۹	۳۸	خراپ
٪۲	۴	زۆرخراپ
۰	۰	بیوهلام

• **دابەشکاریی بهپیی ئاستی باری بژیویی بو ئهوانهی بهشداریی دهنگدان ناکهن:**

دابەشکاریی لهسەر ئاستی باری بژیویی بو ئهوانهی بهشداریی دهنگدان ناکهن (سلیمانی)

زۆرباش	۱۹	٪۴
باش	۱۴۲	٪۳۱
مامناوه‌ند	۱۹۱	٪۴۲
خراب	۷۹	٪۱۷
زۆرخراب	۲۸	٪۶
یئوه‌لام	۰	۰

سپیه‌م: هۆکاره‌کانی به‌شداریینه‌کردنی دهنگده‌ران:

له راپرسییه‌که‌دا ئه‌و پرسیاره ئاراسته‌ی ئه‌و به‌شداریبووانه کراوه که به‌شداریی ناکهن یان هیشتا بریاریان نه‌داوه و پرسیاریان لیکراوه له ئه‌گه‌ری به‌شداریینه‌کردنیاندا له هه‌لبژاردن هۆکاره‌که‌ی بوچی ده‌گه‌رپینه‌وه؟

پرسیاره‌که فره‌بژارده بووه؛ که به‌و‌جۆره بووه: ٪۱۷ وه‌لامه‌کان متمانه‌یان به هه‌لبژاردن نییه، ٪۱۵ ده‌لپین متمانه‌مان به‌پارته سیاسیه‌کان نه‌ماوه، روونکردنه‌وه‌ی زیاتریش لهم خسته‌یه‌ی خواره‌وه‌دایه:

هۆکارهکانی به شدارینه کردنی دهنگدهران (سلیمانی)

٪۱۷	۲۸۴	متمانهم به ههلبژاردن نییه
٪۱۵	۲۴۰	متمانهم به پارته سیاسییهکان نییه
٪۱۰	۱۶۳	به لینهکانی ههلبژاردن جیبهجی ناکرپن
٪۴	۶۹	کارتی دهنگدانم نییه
٪۵	۹۱	ئههنجامهکانی ههلبژاردن پیشتر زانراون
٪۱۱	۱۷۸	گۆرانکاری درووست نابیت
٪۷	۱۱۱	نه بوونی خزمهتگوزاری
٪۷	۱۰۸	دواکهوتنی مووچه
٪۹	۱۵۳	بیئومپد بووم
٪۴	۷۶	هیچ لیستیکم بهدل نییه
٪۸	۱۱۵	بروام به پرۆسهکه نییه
٪۳	۶۰	وهلام نادهمهوه

چارهم: بنهماکانی به شداریی دهنگدان له دیدی به شداربووانی راپرسییهکهوه:

له راپرسییهکهدا چند ده برپینیک ئاراستهی به شداربوووان کراوه بو تیگهیشتن له بنهماکانی به شداریی دهنگدهران له دیدی به شداربووانهوه؛ ئههنجامهکهش بهمجۆره بووه: ٪۶۰ ی به شداربوووان هاوران لهسهر ئهوهی دهنگدهران لهسهر بنهای ئهرکی حیزیی به شداریی دهکن، ههروهها ٪۳۷ هاورا نیین و ٪۱۳ پش به نازانم وهلامیان داوتهوه.

بهههمانشیوه سهبارته به کاریگهریی په یوهندیی کۆمهلایهتی (وهک هاورییهتی و خزمایهتی و عهشیرهت) وهک بنهای دهنگدان؛ ٪۵۲ به شداربوووان هاوران و پینانوايه دهنگدهران لهسهر پیوهری خزمایهتی و

ه‌شایه‌ریی و کۆمه‌لایه‌تی به‌شداریی ده‌که‌ن؛ ۳۷٪ ه‌ورا نیین، ۱۱٪ به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

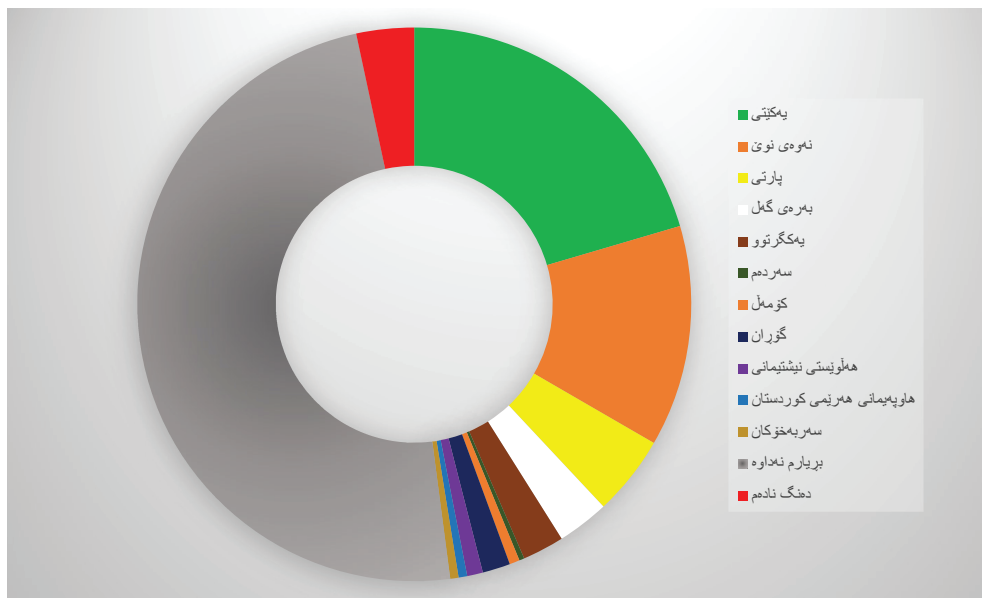
ه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به‌ه‌لسه‌نگاندنی به‌رنامه‌ی لایه‌نه کێبرکێکاره‌کانی ه‌لبژاردن؛ ۴۴٪ به‌شداریبووان بروایان وایه که ه‌اولاتییان ه‌لسه‌نگاندن بۆ به‌رنامه‌ی لایه‌نه سیاسییه‌کان ده‌که‌ن و له‌سه‌ر ئه‌و بنه‌مایه‌ ده‌نگ ده‌ده‌ن، به‌لام ۴۳٪ی به‌شداریبووان له‌گه‌ل ئه‌م ده‌سته‌واژه‌یه‌دا ه‌ورا نیین و ده‌لێن ده‌نگه‌ران ه‌لسه‌نگاندن بۆ به‌رنامه‌ی لایه‌نه‌کان نا‌که‌ن، ۱۴٪ش به‌نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

به‌ه‌مانشیوه ئه‌و ده‌سته‌واژه‌ی سه‌روه‌ه له راپرسییه‌که‌دا ئاراسته‌ی به‌شداریبووان کراوه، ۱۳٪ی به‌شداریبووان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزبی به‌شداریی ده‌نگدان ده‌که‌ن که دابه‌شبوون به‌سه‌ر (یه‌کیتی نیشتمانیی کوردستان ۵۸٪، پارتی دیموکراتی کوردستان ۲۴٪ و رێژه‌یه‌کی که‌میش بۆ لایه‌نه‌کانی دیکه‌).

۵٪ی به‌شداریبووان له‌سه‌ر بنه‌مای خزمایه‌تی و کۆمه‌لایه‌تی ده‌نگ ده‌ده‌ن که به‌رێژه‌یه‌کی زۆر دابه‌ش بوون به‌سه‌ر (یه‌کیتی نیشتمانیی کوردستان ۲۹٪، ئه‌وه‌ی ماوه‌ته‌وه تارا‌ده‌یه‌ک به‌رێژه‌ی یه‌کسان دابه‌ش بووه به‌سه‌ر لایه‌نه‌کانی دیکه‌دا)، ه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به‌ به‌رنامه‌ی لایه‌نه‌کان بۆ ه‌لبژاردن؛ ۲۷٪ی به‌شداریبووان ده‌لێن له‌سه‌ر بنه‌مای ه‌لسه‌نگاندنی به‌رنامه‌ی لایه‌نه‌کان ده‌نگ ده‌ده‌ن، له‌و رێژه‌یه‌ش ۴۴٪یان ه‌یشتا بریاریان نه‌داوه ده‌نگ به‌ چه‌ لایه‌نی‌ک ده‌ه‌ن، به‌لام ۶۴٪ه‌که‌ی دیکه‌ دابه‌ش بوون به‌سه‌ر ه‌یژه‌ سیاسییه‌کاندا ئه‌مه‌ش به‌ مانای ئه‌وه‌ دیت که سه‌باره‌ت به‌ کاندیده‌کان ه‌یشتا بریاریان نه‌داوه ده‌نگ به‌ چه‌ کاندیدی‌ک به‌ده‌ن، ه‌روه‌ها ۲۴٪یان ده‌لێن جارێ بریارمان نه‌داوه و ه‌یشتا بیریان لێ نه‌کردۆته‌وه له‌سه‌ر چه‌ بنه‌مایه‌ک ده‌نگه‌ده‌ن و ۳۱٪یشیان ده‌لێن ده‌نگ نا‌ده‌ین.

پێنجەم: سەنگی قەوارە و کاندید و هاوپەیمانیەکان لەم هەلبژاردنەدا

رێژە	ژ. دەنگی راپرسیی	لایەنە کۆتێرکێکارەکان
٪٢٠,٤٢	٢٠١	یەکییتی نیشتمانی کوردستان
٪١٢,٩٠	١٢٧	جوولانەووی نەووی نوێ
٪٤,٦٧	٤٦	پارتی دیموکراتی کوردستان
٪٣,٠٤	٣٠	بەرەوی گەل
٪٢,٤٢	٢٤	یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان
٪١,٦٢	١٦	بزووتنەووی گۆران
٪٠,٦٠	٦	کۆمەڵی دادگەری کوردستان
٪٠,٩١	٩	رەوتی هەلوێستی نیشتمانی
٪٠,٣٠	٣	هاوپەیمانی سەردەم
٠	٠	هاوپەیمانی نیشتمانی
٪٠,٥٠	٥	هاوپەیمانی هەریمی کوردستان
٪٠,٥٠	٥	کاندیدی سەرپەخۆکان
٪٤٨,٦٧	٤٧٩	بەریارم نەداو
٪٢,٣٥	٢٢	دەنگ نادەم

شه‌شهم: گۆرانکاری له‌ بیرورای ده‌نگه‌ر به‌راورد به‌ هه‌لبژاردنی رابردوو

جیاوازی	هه‌لبژاردنی خ. شه‌شهم	هه‌لبژاردنی رابردوو	لایه‌نی سیاسیی
- ۶,۷۱٪	۲۰,۴۲٪	۲۷,۱۳٪	یه‌كێتی نیشتمانی کوردستان
+ ۵,۰۸٪	۱۲,۹۰٪	۷,۸۲٪	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
- ۱,۲٪	۴,۶۷٪	۵,۸۹٪	پارتی دیموکراتی کوردستان
- ۰,۳۰٪	۳,۰۴٪	۳,۲۵٪	یه‌ك‌گرتوو ئیسلامیی کوردستان
- ۶,۶۲٪	۳,۴۲٪	۹,۰۴٪	بزووتنه‌وه‌ی گۆڕان
- ۰,۴۱٪	۱,۶۲٪	۲,۰۳٪	كۆمه‌ڵی دادگه‌ری کوردستان
- ۱۹,۸۲	۵,۲۸	۲۵,۱۰٪	لایه‌نه‌کانی تر
+ ۲,۱۶٪	۹,۰۴٪	۶,۸۸٪	ده‌نگ نه‌داوه

سهبارته به گۆرینی بیرورا و دهنگدانیان به لیستیکی جیاواز لهو لیستهی له ههلبژاردنهکانی پێشتردا دهنگیان پۆ داوون؛ ۲۷٪ی وهلامهکان دهلێن متمانهمان بهو پارته سیاسییه نهماوه، ۲۷٪ دهلێن بهلێنهکانی ههلبژاردنیان جیبهجۆ نهکردوووه، ۵٪یش دهلێن بهربژێرهکانیانم بهدل نییه و ۵٪شیان جاری پێشوو لهسهه بنهمای کۆمهلایهتی دهنگیان بهو لیستانه داوه.

بژارده	ژماره	رێژه
متمانهم بهو پارته سیاسییه نهماوه	۲۹۲	۲۷٪
بهلێنهکانی ههلبژاردنی جیبهجۆ نهکردوووه	۲۶۹	۲۷٪
بهربژێرهکانیم بهدل نییه	۵۳	۴٪
جاری پێشوو لهسهه بنهمای خزمایهتی دهنگی داوه	۵۱	۴٪
هیتر	۴۰۴	۳۸٪

حهوتهم: جۆر و پێوهری رهفتاری دهنگدر بۆ دهنگی لایهنه سیاسییهکان:
- دهنگدرانی یهکێتی نیشتمانی کوردستان:

بانهما	ژ	رێژه
تهمهن	۱۸ - ۲۵ سال	۴۱٪
	۲۶ - ۳۵ سال	۵۶٪
	۳۶ - ۴۵ سال	۳۶٪
	۴۶ - ۵۵ سال	۴۰٪
	۵۶ - ۶۵ سال	۲۲٪
	سهرو ۶۶ سال	۶٪
رهگهز	نیر	۱۳۷٪
	می	۶۴٪

٪۱۲	۲۵	خوێندەواریم نییه	ئاستی خوێندن
٪۴	۸	تەنها خوێندنەو نووسین	
٪۲۱	۴۲	سەرەتایی	
٪۲۳	۴۴	ناوەندی	
٪۱۷	۳۴	ئامادەیی	
٪۸	۱۶	پەیمانگا	
٪۱۳	۲۶	زانکۆ	
٪۳	۶	ماستەر	
۰	۰	دکتۆرا	
٪۱۸	۳۶	بێکار	پیشه
٪۳۶	۷۳	کاسب	
٪۳۰	۶۰	فەرمانبەری کەرتی گشتی	
٪۶	۱۲	کارمەندی کەرتی تایبەت	
٪۶	۱۲	خانەنشین	
٪۴	۸	هیتەر	
٪۹	۱۸	زۆرباش	باری برژیوی
٪۳,۹۸	۸۸	باش	
٪۴۱	۸۲	مامناوەند	
٪۳	۶	خراپ	
٪۳	۷	زۆرخراپ	
۰	۰	یپۆهلام	
٪۵۳	۱۰۷	دەنگدان لەسەر بنەمای ئەرکی حیزبی	
٪۲۵	۵۰	دەنگدان لەسەر بنەمای بەرنامەی هەڵبژاردن	
٪۱۷	۶۸	دەنگدان لەسەر پێوەری پەيوەندی کۆمەڵایەتی و عەشیرەت و خزمایەتی	

• دەنگەرانى جوولانەهوى نهوى نوێ:

رێژه	ژ	بنهما	
٪٢٥	٤٥	١٨ - ٢٥ ساڵ	تەمەن
٪٢٧	٢٥	٢٦ - ٣٥ ساڵ	
٪٢٣	٢٤	٣٦ - ٤٥ ساڵ	
٪٩	١٢	٤٦ - ٥٥ ساڵ	
٪٣	٤	٥٦ - ٦٥ ساڵ	
٪٧	٧	سەر و ٦٦ ساڵ	
٪٦٦	٨٤	نێر	رەگەز
٪٢٤	٤٣	مێ	
٪٣	٤	خوێندەوارى ئییه	ئاستى خوێندن
٪٤	٥	تەنها خوێندەهه و نووسین	
٪٩	١٢	سەرەتایى	
٪١٧	٢٢	ناوەندیى	
٪٢٥	٣٢	ئامادەیی	
٪١٤	١٨	پەیمانگا	
٪٢٥	٣٢	زانکۆ	
١	١	ماستەر	
	١	دکتۆرا	

۲۸٪	۳۵	بیکار	پیشه
۵۱٪	۶۵	کاسب	
۹٪	۱۱	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
۵٪	۷	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت	
-	۱	خانه‌نشین	
۶٪	۸	هیت‌ر	
۴٪	۶	زۆرباش	باری بژیوی
۳۶٪	۳۹	باش	
۵۱٪	۶۵	مامناوه‌ند	
۱۰٪	۱۳	خراپ	
۳٪	۴	زۆرخراپ	
۰	۰	بیوه‌لام	
۸٪	۱۰	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزی	
۷۳٪	۹۳	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
۳٪	۴	ده‌نگدان له‌سه‌ر پپوه‌ری په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی	

• دەنگەرانى پارتى ديموکراتى کوردستان:

رێژه	ژ	بنهما	
٪٢٢	١٠	١٨ - ٢٥ ساڵ	تەمەن
٪١٥	٧	٢٦ - ٣٥ ساڵ	
٪٢٤	١١	٣٦ - ٤٥ ساڵ	
٪٢٢	١٠	٤٦ - ٥٥ ساڵ	
٪١٥	٧	٥٦ - ٦٥ ساڵ	
٪٢	١	سەر و ٦٦ ساڵ	
٪٧٦	٣٥	نێر	رەگەز
٪٢٤	١١	م	
٪٢	١	خوێندەوارى ئییه	ئاستى خوێندن
٪٨	٤	تەنها خوێندەهه و نووسین	
٪١٧	٨	سەرەتایى	
٪٢٢	١٠	ناوەندى	
٪٢٢	١٠	ئامادەى	
٪٤	٢	پەیمانگا	
٪١٧	٨	زانکۆ	
٪٦	٣	ماستەر	
٠	٠	دکتۆرا	

٪۱۱	۵	بیکار	پیشه
٪۱۹	۹	کاسب	
٪۳۹	۱۸	فهرمانبهری کهرتی گشتی	
٪۱۱	۵	کارمندی کهرتی تاییهت	
٪۱۳	۶	خانەنشین	
٪۶	۳	هیتەر	
٪۱۷	۸	زۆرباش	باری بژیوی
٪۴۳	۲۰	باش	
٪۳۰	۱۴	مامناوهند	
۰	۰	خراپ	
٪۸	۴	زۆرخراپ	
۰	۰	بیوهلام	
٪۵۴	۲۵	دهنگدان لهسەر بنه‌مای ئهرکی حیزیی	
٪۲۶	۱۲	دهنگدان لهسەر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۹	۴	دهنگدان لهسەر پپوه‌ری په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی	

• دهنگدهرانی بهرهی گهل:

رێژه	ژ	بنهما	
٪۳۰	۹	۱۸ - ۲۵ سال	تەمەن
٪۴۰	۱۲	۲۶ - ۳۵ سال	
٪۱۷	۵	۳۶ - ۴۵ سال	
٪۱۰	۳	۴۶ - ۵۵ سال	
٪۳	۱	۵۶ - ۶۵ سال	
۰	۰	سەر و ۶۶ سال	
٪۷۳	۲۲	نێر	رەگەز
٪۲۷	۸	م	
٪۳	۱	خویندهواریم نییه	ئاستی خویندن
۰	۰	تەنها خویندنهوهو نووسین	
٪۱۷	۵	سەرەتایی	
٪۲۰	۶	ناوەندیی	
٪۱۷	۵	ئامادەیی	
٪۱۳	۴	پەیمانگا	
٪۲۳	۷	زانکۆ	
٪۶	۲	ماستەر	
۰	۰	دکتۆرا	

٪۱۷	۵	بیکار	پیشه	
٪۲۰	۶	کاسب		
٪۱۳	۴	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی		
٪۲۳	۷	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت		
۰	۰	خانه‌نشین		
٪۲۷	۸	هیت‌ر		
٪۱۰	۳	زۆرباش		باری بزۆیوی
٪۲۳	۱۰	باش		
٪۵۰	۱۵	مامناوه‌ند		
٪۳	۱	خراپ		
٪۳	۱	زۆرخراپ		
۰	۰	بیوه‌لام		
٪۱۰	۳	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزی		
٪۶۶	۲۰	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن		
٪۶	۲	ده‌نگدان له‌سه‌ر پۆه‌ری په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی		

هه‌شتم: کاریگه‌ری هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن:

له راپرسییه‌که‌دا پرسپاری ئه‌وه ئاراسته‌ی به‌شداربووان کراوه که له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا چ شتیک له لایان جیگه‌ی بایه‌خه؟ به پله‌ی یه‌که‌م چاره‌سه‌رکردنی دواکه‌وتنی مووچه که ۲۳٪ی وه‌لامه‌کانه‌و ، پاشان دابینه‌کردنی خزمه‌تگوزاری ۲۲٪ و دژایه‌تییکردنی گهنده‌لی به‌ریژه‌ی ۱۹٪ی وه‌لامه‌کان دیت.

بژارده	ژماره	ریژه
سه‌ردانی کۆمه‌لایه‌تی	۳۳۱	۹٪
دابینه‌کردنی خزمه‌تگوزاری	۸۳۶	۲۲٪
چاره‌سه‌رکردنی دواکه‌وتنی مووچه	۸۶۸	۲۳٪
دژایه‌تییکردنی گهنده‌لی	۷۳۴	۱۹٪
دابه‌شکردنی زه‌وی	۴۴۳	۱۲٪
دابینه‌کردنی قه‌رزى بانک	۴۵۰	۱۲٪
هیتر	۱۴۱	۴٪

هه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به شی‌وازی به‌ریژه‌چوونی هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن؛ ۶۰٪ی به‌شداربووان پێیان باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردنی لایه‌نه‌کان پشت به پلان و به‌رنامه ببه‌ستیت ۴۷٪یان ئاماژه به‌وه ده‌که‌ن پێویسته هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن ئارام و له‌سه‌رخۆ بیت و به‌شیوه‌یه‌کی ئاشتیانه به‌ریژه‌ بچیت، ۴٪پیش پێی باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن توند و گهرم بیت، ۹٪ به‌شداربووانیش هیچ کامیان به‌په‌سه‌ند نازانن.

له به‌شیکی دیکه‌ی راپرسییه‌که‌دا به شی‌وه‌ی فره‌بژارده پرسپار له کاریگه‌ریی ئامرازه‌کانی راگه‌یاندن له‌سه‌ر به‌شداربووان کراوه که چه ئامرازێکی راگه‌یاندن به کاریگه‌ر ده‌زانن له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا؟، به‌شداربووان به

پلە یەكەم (كە رێژە ی ۴۶٪ ی وەلامەكانە) دەلێن سۆشیال میدیا، ۲۸٪ ی وەلامەكان دەلێن تەلەفزیۆن و ریکلام و پۆستەری سەر شەقامەکانیش ۱۰٪ ی رێژە ی وەلامەكانە.

رێژە	ژمارە	نامرازەکانی راگەیاندن
۲۸٪	۵۳۳	تەلەفزیۆن
۲٪	۴۷	رادیۆ
۲٪	۴۰	پۆژنامە
۴۶٪	۸۸۲	سۆشیال میدیا
۱۰٪	۱۹۱	پۆستەر و ریکلامی سەر جادە
۱۱٪	۲۰۸	هیچیان
۴٪	۱۴۱	هێتر

چانسی به‌ده‌سته‌هینانی کورسی پهرله‌مانی

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی پارێزگای سلێمانی:

چانسی به‌ده‌سته‌هینانی کورسی	رێژه	ژ. ده‌نگی راپرسی	لایه‌نه‌ کێپرکێکاره‌کان
+ ۸	٪۲۰,۴۲	۲۰	یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان
+ ۵	٪۱۲,۹۰	۱۲۷	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
+ ۲	٪۴,۶۷	۴۶	پارتی دیموکراتی کوردستان
+ ۱	٪۳,۰۴	۲۰	به‌ره‌ی گهل
+ ۱	٪۲,۴۲	۲۴	یه‌ک‌گرتووی ئیسلامی کوردستان
+ ۱	٪۱,۶۲	۱۶	بزووتنه‌وه‌ی گۆران
+ ۰	٪۰,۶۰	۶	کۆمه‌ڵی دادگه‌ری کوردستان
+ ۰	٪۰,۹۱	۹	ره‌وتی هه‌لوێستی نیشتمانی
+ ۰	٪۰,۳۰	۳	هاوپه‌یمانی سه‌رده‌م
+ ۰	۰	۰	هاوپه‌یمانی نیشتمانی
+ ۰	٪۰,۵۰	۵	هاوپه‌یمانی هه‌ریمی کوردستان
+ ۰	٪۰,۵۰	۵	کاندیده‌ سه‌ره‌به‌خۆکان
۱۸	٪۴۸,۶۷	۴۷۹	بهریارم نه‌داوه

بازنه‌ی هه‌لبژاردنی پارێزگای هه‌له‌بجه

به‌پشته‌ستن به‌بریاره‌کانی دادگای فیدراالی بۆ هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی په‌رله‌مانی کوردستان، سنووری پارێزگای هه‌له‌بجه (که پیکدیت له: ناوه‌ندی هه‌له‌بجه، ناحیه‌کانی بیاره، سیروان و خورمال) وهک بازنه‌یه‌کی هه‌لبژاردن ده‌ستنیشان کراوه و سێ کورسی په‌رله‌مانی بۆ ته‌رخان کرا، واتا ئه‌و کاندید و لایه‌نه سیاسیانه‌ی له‌و سنووره‌دا کێبڕکێی هه‌لبژاردن ده‌کهن هه‌ولێ ب‌ردنه‌وه‌ی کورسییه ته‌رخانکراوه‌کانی ئه‌و بازنه‌ی هه‌لبژاردنه‌ ده‌ده‌ن.

ژمارەى دەنگدەرى بايۆمىترى: ۶۰۲۵۲.
ژمارەى گشتىي دەنگدەران ئەوانەى تەمەنيان سەروو ۱۸ سألە: ۸۰۷۹۳.
رێژەى دەنگدەرى بايۆمىترى: ۷۴,۵۷٪.
ژمارەى دانىشتوانى پارێزگای هەلەبجە: ۱۲۴۴۵۸.

دەرئەنجامى راپرسی:

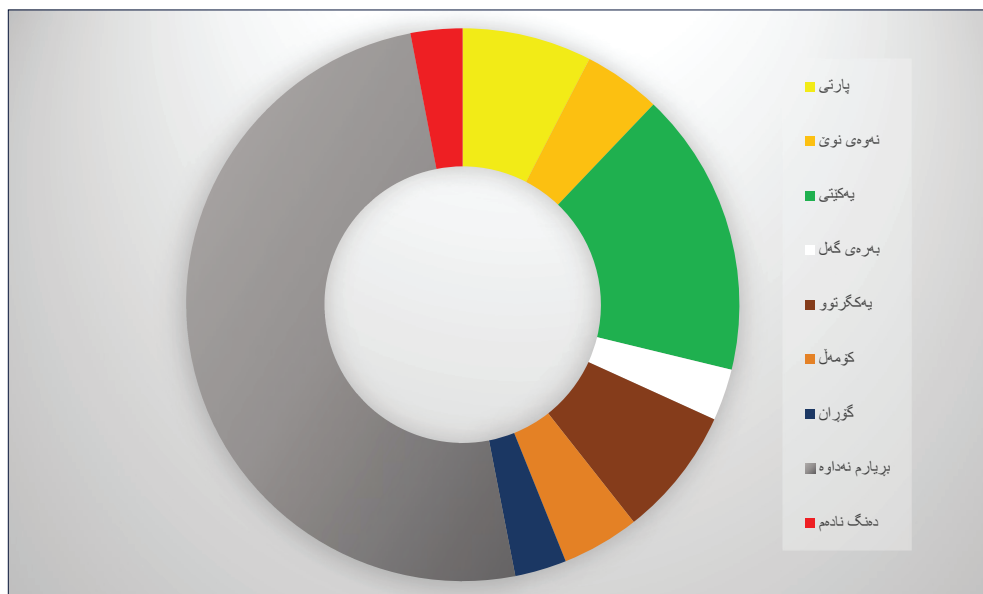
بەپێى ئەنجامى راپرسییەكە لە سنوورى بازنەى هەلبژاردنى هەلەبجەدا ئەنجامەكان بەم شێوەیەى خوارەو دەپیت:

• رێژەى بەشداریی:

بژارده	رێژه
بەشداریی دەكەم	69%
بڕیارم نەداوە	11%
نەخێر	20%

• ئەنجامى بەدەستھاتوو بۆ قەوارە سیاسییەكان:

ئەنجامى بەدەستھاتوو راپرسییەكە بۆ كۆى دەنگى لایەنەكان لە بازنەى پارێزگای هەلەبجەدا وەك لە خستەى خوارەو دا دەردەكەویت: ۴۶,۹۷٪ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان دەكەن تەواو بڕیاریان داوە كە دەنگ بە لایەنە سیاسییەكان دەدەن، ۵۰٪ دەنگى خۆلەمیشیین و بڕیاریان نەداوە دەنگ بە چ لایەنێكى سیاسى دەدەن، ۳,۰۳٪ یش دەنگ بە هیچ لایەنێك نادەن و ئەگەرى بەھێزە دەنگیان پووچەل بکەنەووە یان بە سپی دەرخەنە سندوقەووە.

• ورده‌کاری ده‌ره‌نجامی راپرسی‌په‌که له پارێزگای هه‌له‌بجه‌دا دابه‌شکاریی فۆرم:

له سنووری پارێزگای هه‌له‌بجه ۸۴ فۆرمی راپرسی پرکراوته‌وه، ئه‌و ژمارهی فۆرمه له‌سه‌ر بنه‌مای ۰,۰۰۱ له هه‌زاردا په‌کی ده‌نگ‌ده‌ران له‌و بازنه‌ی هه‌له‌بژاردنه‌دا ده‌ستنیشان کراوه، فۆرمه‌کان له سنووری ناوه‌ندی هه‌له‌بجه و ناحیه‌کانی که بریتیین له خورمال، سیروان و بیاره پر کراوته‌وه به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه:

ژمارهی فۆرم	شوین	بازنه‌ی هه‌له‌بژاردن
۵۴	ناوه‌ند	بازنه‌ی هه‌له‌بجه
۹	سیروان	
۱۵	خورمال	
۶	بیاره	
۸۴		کۆی گشتی

• **بایۆگرافیای به‌شداربووان:**

رێژهی به‌شداربووان له‌سه‌ر ئاستی جوگرافیای نیشته‌جی‌بوون:

به‌شداربووانی راپرسییه‌که دابه‌ش بوون به‌سه‌ر دوو ئاستی نیشته‌جی‌بووندا که پیکهاتوون له‌دانیشتووانی ناوه‌ندی شاره‌کان و شارۆچکه‌کان و ئه‌نجامی راپرسییه‌که به‌گشتی له‌بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌له‌بجهدا ئه‌وه ده‌رده‌خات که ژماره‌ی به‌شداربووان له‌ناوه‌ندی شاره‌کاندا بریتی بوون له (۵۴) به‌شداربوو که ده‌کاته رێژهی (۶۴٪) و له‌شارۆچکه‌کان (۲۰) به‌شداربوو به‌رێژهی (۳۶٪).

• **ره‌گه‌زی به‌شداربووان:**

له‌م بازنه‌ی هه‌لبژاردنه‌ی په‌رله‌مانی کوردستاندا؛ ژماره‌ی به‌شداربووانی ره‌گه‌زی نێر بریتی‌بوون له (۵۲) به‌شداربوو؛ که ده‌کاته رێژهی (۶۲٪)، هه‌روه‌ها ژماره‌ی به‌شداربووانی ره‌گه‌زی نێر بریتی بوو له (۳۲) به‌شداربوو که ده‌کاته رێژهی (۳۸٪)ی راپرسییه‌که.

رێژهی به‌شداربووان له‌سه‌ر بنه‌مای ره‌گه‌ز (سلی‌مانی)

رێژه	ره‌گه‌ز
٪۶۹	نێر
٪۳۱	م

• **ته‌مه‌ن:**

ته‌مه‌نی به‌شداربووان به‌سه‌ر چه‌ند گرووپیکی جیاوازا دابه‌ش کراوه و به‌گشتی له‌بازنه‌ی هه‌لبژاردنی هه‌له‌بجهدا به‌مشپۆیه‌ی بووه که له‌خشته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وهی گرووپی ته‌مهنی به‌شداربووان (هه‌له‌بجه)

رېژه	ژماره	گرووپی ته‌مهن
٪۲۰	۱۷	۱۸-۲۵ سال:
٪۲۴	۲۰	۲۶ بۆ ۳۵ سال
٪۲۳	۱۹	۳۶ بۆ ۴۵ سال
٪۱۵	۱۳	۴۶ بۆ ۵۵ سال
٪۱۱	۹	۵۵ بۆ ۶۵ سال
٪۷	۶	سه‌روو ۶۶ سال

- ئاستی خویندن:

ئاستی خویندنی به‌شداربووانی پاپرسییه‌که له بازنه‌ی هه‌لبژارنی پارێزگای هه‌له‌بجهدا به‌سه‌ر چه‌ند ئاستیکی جیا‌وا‌زدا پۆلین کراون وه‌ک له‌ خسته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وهی به‌شداربووان به‌گویره‌ی ئاستی خویندن (هه‌له‌بجه)

رېژه	ژماره	ئاستی خویندن
٪۵	4	خوینده‌واریم نییه
٪۶	۵	ته‌نها خویندنه‌وه و نووسین
٪۱۱	۹	سه‌ره‌تایی
٪۲۰	۱۷	ناوه‌ندیی
٪۲۳	۱۹	ئاماده‌یی
٪۱۸	۱۵	په‌یمانگه
٪۱۸	۱۵	زانکۆ
۰	۰	ماسته‌ر
۰	۰	دکتۆرا

• **پیشه:**

به‌هه‌مانشیوه به‌شداربووانی راپرسییه‌که به‌سه‌ر کار و پیشه‌ی جو‌راوجو‌ردا دابه‌ش بوون، به‌پیی ئە‌نجامه‌کانی راپرسییه‌که ۴۰٪ی به‌شداربووان کاسب بوون و ۲۶٪یان بی‌کارن و هه‌روه‌ها ۱۹٪ فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی بوون به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه له خشته‌که‌دا روون کراوه‌ته‌وه.

روونکردنه‌وه‌ی پیشه‌ی به‌شداربووان (هه‌له‌بجه)

ژماره	ژماره	جۆری پیشه
۲۲	۲۶٪	بی‌کار
۳۴	۴۰٪	کاسب
۱۶	۱۹٪	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی
۳	۴٪	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت
۴	۵٪	خانه‌نشین
۵	۶٪	هیت‌ر

• **باری بژیوی:**

به‌هه‌مانشیوه باری بژیوی به‌شداربووان به‌گشتی له‌سه‌ر ئاستی بازنه‌ی پارێزگای هه‌له‌بجه پۆلین کراون بو چهن ئاستیک؛ ۶۸٪ی به‌شداربووان باری بژیوییان مامناوه‌نده و له خشته‌ی خواره‌وه‌دا وردتر روون کراوه‌ته‌وه:

روونکردنه‌وهی ئاستی بژیویی به‌شداربووان (هه‌له‌بجه)

رێژه	ژماره	ئاستی بژیویی
٪۴	۲	زۆرباش
٪۲۲	۱۹	باش
٪۶۱	۵۱	مامناوهند
٪۱۲	۱۰	خراب
٪۱	۱	زۆرخراب

□ ته‌وه‌ره‌کانی راپرسییه‌که:

یه‌که‌م: هه‌لبژاردن و پرۆسه‌ی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا:

درووستبوونی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا له رێگه‌ی پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنه‌وه یه‌کیک بوو له‌و پرسیارانه‌ی ئاراسته‌ی به‌شداربووانی راپرسییه‌که کرا؛ ٪۳۷ ی به‌شداربووان ده‌لێن به‌لێ هه‌لبژاردن ده‌بیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا، ٪۲۳ ی به‌شداربووان ده‌لێن تارا‌ده‌یه‌ک گۆرانکاری درووست ده‌کات، واتا به‌ کۆی گشتی ٪۶۰ ی به‌شداربووانی راپرسییه‌که ئاماژه‌یان به‌وه داوه که پرۆسه‌ی هه‌لبژاردن ده‌بیته هۆی درووستبوونی گۆرانکاری، به‌لام ٪۳۵ ی به‌شداربووان ده‌لێن نه‌خێر هه‌لبژاردن گۆرانکاری درووست ناکات و ٪۵ ی‌شیا‌ن به‌ نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

هه‌ر سه‌باره‌ت به‌ تیگه‌یشتن له‌ بیرو‌رای به‌شداربووان له‌ په‌یوه‌ند به‌ درووستبوونی گۆرانکاری له‌ رێگه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانه‌وه؛ ٪۲۷ ی به‌شداربووان هاو‌ران له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی هه‌میشه‌ دوا‌ی هه‌لبژاردنه‌کان ژیا‌نی هاو‌لاتیا‌ن با‌شتر بووه، به‌لام ٪۶۱ ی به‌شداربووان هاو‌را نیین و ٪۱۲ ی‌ش به‌ نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

سهبارت به تیگه‌یشتن له گۆرانکاری له ژیانی هاوڵاتیاندا؛ ۵۰٪ به شداربوووان هاوران له گه‌ل ئه‌وه‌ی هه‌میشه‌ی دوای هه‌لبژاردن ژیانی هاوڵاتیان خراپتر بووه، و ۴۰٪ به شداربوووان هاورا نیین و ۱۰٪ یش به نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

سهبارت به هه‌لبژاردنی خولی شهشهمی پهرلهمانی کوردستان؛ سه‌رنجی به شداربوووانی راپرسییه‌که له‌سه‌ر ئه‌م پرسیاره وه‌رگیراوه که (تا چند هه‌لبژاردنی ئه‌مجاره‌ی پهرلهمانی کوردستان جیاوازه و گۆرانکاری به‌شیوه‌یه‌کی ئیجابی له ئه‌دای حکوومه‌تا درووست ده‌کات؟)؛ ۶۶٪ به شداربوووان هاوران و پێیان وایه ئه‌م هه‌لبژاردنه گۆرانکاری ئیجابیی درووست ده‌کات، ۴۸٪ هاورا نیین و ۱۶٪ یش به نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

هه‌روه‌ها سه‌بارت به‌وه‌ی (تا چند هاوارایت هه‌لبژاردنی ئه‌مجاره‌ی پهرلهمانی کوردستان به‌شیوه‌یه‌کی شه‌فاف و بی‌خه‌وش به‌رپۆه ده‌چیت؟)، ۳۰٪ به شداربوووان هاوران و پێیان وایه هه‌لبژاردنه‌که شه‌فاف و بی‌خه‌وش ده‌بیت، به‌لام ۴۵٪ هاورا نیین و ۲۵٪ به شداربوووان به نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

دووم: ئاستی به‌شداریی له هه‌لبژاردندا

• به‌شداریی له هه‌لبژاردنه‌کانی رابردوودا:

ئه‌و به‌شداربوووانه‌ی فۆرمی راپرسییه‌که‌یان له‌گه‌ل پرکراوه‌ته‌وه سه‌بارت به به‌شداریی‌کردنیان له هه‌لبژاردنه‌کانی رابردوودا ۶۲٪ ین ده‌لێن له هه‌موو هه‌لبژاردنه‌کانی رابردوودا به‌شدار بوون، ۱۹٪ له هه‌ندیک هه‌لبژاردندا به‌شدارییان کردووه و له به‌شیکیان به‌شدارییان نه‌کردووه، هه‌روه‌ها ۱۸٪ به شداربوووان یه‌که‌مجاریانه له هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرلهمانی کوردستاندا به‌شداریی بکه‌ن و ۸٪ یش ده‌لێن نه‌خێر به‌شدارییمان نه‌کردووه.

به‌شدارییکردن له هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرله‌مانی کوردستان:
سه‌بارهت به ئاستی به‌شدارییکردن له هه‌لبژاردنی خولی شه‌شهمی پهرله‌مانی کوردستان له سنووری بازنه‌ی پارێزگای هه‌له‌بجهدا ۶۹٪ به‌شداریبووانی راپرسییه‌که ده‌لێن به‌لێ به‌شداریی ده‌که‌ین و ۱۱٪ به‌شداریبووان بریاریان نه‌داوه و ۲۰٪ به‌شداریبووانیش ده‌لێن نه‌خێر به‌شداریی هه‌لبژاردن ناکه‌ین. هه‌روه‌ها سه‌بارهت به‌ بوونی کارتی بایۆمه‌تری ده‌نگدانیش (که بنه‌مای ده‌سته‌به‌رکردنی مافی ده‌نگدانه‌)؛ له‌ ۶۹٪ ده‌لێن به‌شداریی ده‌نگدان ده‌که‌ین ۱٪ یان کارتی بایۆمه‌تریی ده‌نگدانیان نییه، ئه‌مه‌یش ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نێت له‌ ئه‌گه‌ری لابردنی مه‌رجی کارتی بایۆمه‌تریی بۆ ده‌نگدان رێژه‌یه‌کی کم له‌وانه‌ی کارتی ده‌نگدانیان نییه به‌شداریی ده‌نگدان ده‌که‌ن. به‌لام به‌گشتی ئه‌وانه‌ی چاوپێکه‌وتنیان له‌گه‌ڵ کراوه ۹۴٪ یان کارتی بایۆمه‌تریی ده‌نگدانیان هه‌یه و ۶٪ یان ئه‌و کارته‌یان ده‌رنه‌کردوه.

• به‌شدارییکردن له‌سه‌ر ئاستی گرووپی ته‌مه‌ن:

به‌گوێژه‌ی گرووپه‌کانی ته‌مه‌ن که له راپرسییه‌که‌دا ده‌ستنیشان کراوه؛ ۲۰٪ ئه‌وانه‌ی به‌شداریی ده‌که‌ن له گرووپی ته‌مه‌نی ۱۸-۲۵ سالییدان، ۲۴٪ له

گرووپی ته‌مه‌نی ۲۵-۳۶ سالییدان، ۲۲٪ له گرووپی ته‌مه‌نی ۳۶-۴۵ سالییدان، ۱۷٪ له گرووپی ته‌مه‌نی ۴۶-۵۵ سالییدان، ۱۱٪ له‌نیوان ته‌مه‌نی ۵۶-۶۶ سالییدان، هه‌روه‌ها ۶٪ یان له‌سه‌روو ته‌مه‌نی ۶۶ سالییه‌وه بوون

• **دابەشکاریی گرووپی تەمەن بۆ ئەوانەیی بریاریان نەداوە بەشداریی لە هەلبژاردندا بکەن یاخود نا:**

بەگوێرەیی گرووپەکانی تەمەن کە لە راپرسییەکی دەستنیشان کراوە؛ ۳۴٪ ی ئەوانەیی بریاریان نەداوە بەشداریی لە هەلبژاردندا بکەن یان نا؛ لە گرووپی تەمەنی ۱۸-۲۵ سالییدان، ۲۲٪ لە گرووپی تەمەنی ۲۶-۳۵ سالییدان، ۲۲٪ لە گرووپی تەمەنی ۳۶-۴۵ سالییدان، ۱۱٪ لە گرووپی تەمەنی ۴۶-۵۵ سالییدان، هەروەها ۱۱٪ ش لەنێوان تەمەنی ۵۶-۶۶ سالییدان.

• **دابەشکاریی گرووپی تەمەن بۆ ئەوانەیی بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن:**

بەگوێرەیی گرووپەکانی تەمەن کە لە راپرسییەکی دەستنیشان کراوە؛ ۱۲٪ ی ئەوانەیی بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن لە گرووپی تەمەنی ۱۸-۲۵ سالییدان، ۲۲٪ لە گرووپی تەمەنی ۲۶-۳۵ سالییدان، ۲۳٪ لە گرووپی تەمەنی ۳۶-۴۵ سالییدان، ۱۲٪ یان لە گرووپی تەمەنی ۴۶-۵۵ سالییدان، ۱۲٪ لەنێوان تەمەنی ۵۶-۶۶ سالیی و هەروەها ۱۸٪ یش لەسەر و تەمەنی ۶۶ سالییەوون.

• **بەشدارییکردن لەسەر ئاستی رەگەز:**

لەسەر ئاستی بازەیی پارێزگای هەلبەجە، بەشداریبووانی راپرسییەکی ئەوانەیی بەشداریی لە هەلبژاردندا دەکەن ۶۴٪ یان لە رەگەزی نێرن و ۳۶٪ یان لە رەگەزی مێن.

دابەشکاریی رەگەز بۆ ئەوانەیی بریاریان نەداوە بەشداریی بکەن:

بەشداریبووانی راپرسییەکی ئەوانەیی بریاریان نەداوە بەشداریی لە هەلبژاردندا بکەن؛ ۵۵٪ یان لە رەگەزی نێرن و ۴۵٪ یان لە رەگەزی مێن.

• **دابەشکاریی رەگەز بۆ ئەوانەیی بەشداریی دەنگدان ناکەن:**

بەشداریبووانی راپرسییەکی ئەوانەیی بەشداریی لە هەلبژاردندا ناکەن؛ ۵۹٪ یان لە رەگەزی نێرن و ۴۱٪ یان لە رەگەزی مێن.

• بەشدارییکردن لەسەر ئاستی خویندن:
بەشدارییکردن لەسەر ئاستی خویندن (هەڵبەجە)

خویندەواریم نییه	۲	٪۳
تەنها خویندەنەوه و نووسین	۴	٪۷
سەرەتایی	۶	٪۱۰
ناوەندیی	۱۲	٪۲۱
ئامادەیی	۱۳	٪۲۲
پەیمانگە	۱۲	٪۲۱
زانکۆ	۹	٪۱۶
ماستەر	۰	۰
دکتۆرا	۰	۰

• دابەشکاریی ئاستی خویندن بۆ ئەوانەی بریاریان نەداوه:
دابەشکاریی ئاستی خویندن بۆ ئەوانەی بریاریان نەداوه (هەڵبەجە)

خویندەواریم نییه	۰	۰
تەنها خویندەنەوه و نووسین	۰	۰
سەرەتایی	۱	٪۱۱
ناوەندیی	۱	٪۱۱
ئامادەیی	۲	٪۲۲
پەیمانگە	۱	٪۱۱
زانکۆ	۴	٪۴۵
ماستەر	۰	۰
دکتۆرا	۰	۰

• دابەشکاریی ئاستی خۆپندن بۆ ئەوانەیی بەشداریی دەنگدان ناکەن:
دابەشکاریی ئاستی خۆپندن بۆ ئەوانەیی بەشداریی دەنگدان ناکەن
(هەڵبەجە)

٪١٢	٢	خۆپندەواریم نییە
٪٦	١	تەنها خۆپندنەو و نووسین
٪١٢	٢	سەرەتایی
٪٢٣	٤	ناوەندی
٪٢٣	٤	ئامادەیی
٪١٢	٢	پەیمانگە
٪١٢	٢	زانکۆ
٠	٠	ماستەر
٠	٠	دکتۆرا

• بەشدارییکردن بەپێی جۆری پیشە:
دابەشکاریی بەپێی پیشە بۆ ئەوانەیی بەشداریی دەنگدان دەکەن (هەڵبەجە)

٪٢١	١٢	بێکار
٪٣٨	٢٢	کاسب
٪٢٤	١٤	فەرمانبەری کەرتی گشتی
٪٥	٣	کارمەندی کەرتی تایبەت
٪٥	٣	خانەنشین
٪٧	٤	هیتەر

• دابەشکاریی بەپێی جۆری پیشە بۆ ئەوانەى بریاریان نەداو:

دابەشکاریی بەپێی جۆری پیشە بۆ ئەوانەى بریاریان نەداو (هەڵبەجە)

٥٦٪	٥	بێکار
٣٣٪	٣	کاسب
٠	٠	فەرمانبەرى کەرتى گشتى
٠	٠	کارمەندى کەرتى تایبەت
٠	٠	خانەنشین
١١٪	١	هیتەر

• دابەشکاریی بەپێی جۆری پیشە بۆ ئەوانەى بەشداریی دەنگدان ناکەن:

جۆری پیشەى ئەوانەى بەشداریی دەنگدان ناکەن (هەڵبەجە)

٣٩٪	٥	بێکار
٥٣٪	٩	کاسب
١٢٪	٢	فەرمانبەرى کەرتى گشتى
٠	٠	کارمەندى کەرتى تایبەت
٦٪	١	خانەنشین
٠	٠	هیتەر

• بەشداریکردن بەپێی ئاستی ئاستی بژێویی:

بەشداریکردن بەپێی ئاستی ئاستی بژێویی (هەڵبەجە)

زۆرباش	٣	٥%
باش	١٥	٢٦%
مامناوەند	٢٥	٦٠%
خراب	٥	٩%
زۆرخراب	٠	٠
بیۆه‌لام	٠	٠

• دابەشکاریی بەپێی ئاستی باری بژێویی بۆ ئەوانەی بریاریان نەداوە:

دابەشکاریی بەپێی ئاستی باری بژێویی بۆ ئەوانەی بریاریان نەداوە (هەڵبەجە)

زۆرباش	٠	٠
باش	١	١١%
مامناوەند	٤	٤٥%
خراب	٣	٣٣%
زۆرخراب	١	١١%
بیۆه‌لام	٠	٠

• دابەشکاریی بەپێی ئاستی باری بژێویی بۆ ئەوانەیی بەشداریی دەنگدان

ناکەن:

دابەشکاریی بەپێی ئاستی باری بژێویی بۆ ئەوانەیی
بەشداریی دەنگدان ناکەن (هەڵبەجە)

•	•	زۆرباش
٪۱۸	۳	باش
٪۷۱	۱۲	مامناوەند
٪۱۱	۲	خراب
•	•	زۆرخراب
•	•	بیۆه‌لام

سێیەم: هۆکارەکانی بەشداریینەکردنی دەنگدەران:

لە راپرسییەکەدا ئەو پرسیارە ئاراستەیی ئەو بەشداربووانە کراوە کە بەشداریی ناکەن یان هێشتا پریریان نەداوە و پرسیارێکی فرەبژاردەیان لێکراوە لە ئەگەری بەشداریینەکردنیاندا لە هەلبژاردن هۆکارەکەیی بۆچی دەگەرێننەو؟ و ئەنجامەکەیی بەو جۆرە بوو: ٪۱۹ بەشداربووان دەلێن گۆرانکاریی درووست ناییت، ٪۱۳ دەلێن متمانەمان بە پارته سیاسییه‌کان نەماوە، روونکردنەوی زیاتریش لەم خشتەییەدا:

هۆکارەکانی بەشداریینەکردنی دەنگدەران (هەڵبەجە)

٪۹	۷	متمانەم بە هەلبژاردن نییە
٪۱۳	۱۰	متمانەم بە پارته سیاسییه‌کان نییە
٪۱۲	۹	بەلێنەکانی هەلبژاردن جێبەجێ ناکرێن
٪۳	۲	کارتی دەنگدانم نییە

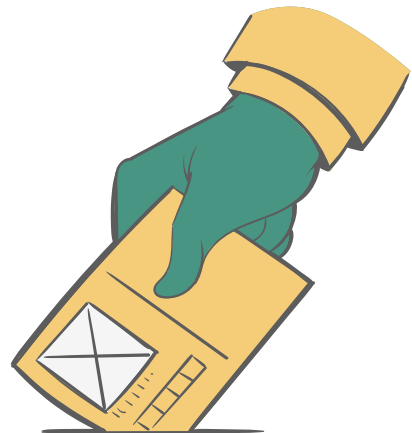

۸٪	۶	ئه‌نجامه‌کانی هه‌لبژاردن پڤشتتر زانراون
۱۹٪	۱۴	گۆرانکاری درووست نابیت
۵٪	۴	نه‌بوونی خزمه‌تگوزاری
۱۱٪	۸	دواکه‌وتنی مووچه
۷٪	۵	بیئۆمۆد بووم
۵٪	۴	هیچ لیستیکم به‌دل نییه
۵٪	۴	بروام به پرۆسه‌ی سیاسی نییه
۳٪	۲	وه‌لام ناده‌مه‌وه

چارهم: بنه‌ماکانی به‌شدارییکردن له پرۆسه‌ی ده‌نگدان له دیدی به‌شداریبووانی راپرسییه‌که‌وه:

له راپرسییه‌که‌دا چه‌ند ده‌ربرینیک ئاراسته‌ی به‌شداریبووان کراوه بو تیگه‌یشتن له‌وه‌ی ده‌نگده‌ران له‌سه‌ر چه‌ بنه‌مایه‌ک به‌شداری له هه‌لبژاردندا ده‌که‌ن؛ ۳۱٪ به‌شداریبووان هاو‌ران له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی ده‌نگده‌ران له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزبی به‌شداری ده‌که‌ن و هه‌روه‌ها ۴۹٪ هاو‌را نیین و ۳۰٪ یش به‌ نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

به‌هه‌مانشیوه سه‌باره‌ت به‌ کاریگه‌ری په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی وه‌ک هاو‌رپیه‌تی و خزمایه‌تی و عه‌شیره‌ت وه‌ک بنه‌مای ده‌نگدان؛ ۳۷٪ به‌شداریبووان هاو‌ران و پێیانوایه ده‌نگده‌ران له‌سه‌ر بنه‌مای پێوه‌ری خزمایه‌تی و عه‌شایه‌ری و کۆمه‌لایه‌تی به‌شداری ده‌که‌ن، ۴۵٪ هاو‌را نیین و ۱۸٪ به‌ نازانم وه‌لامیان داوه‌ته‌وه.

سەبارەت بە هەڵسەنگاندنی بەرنامەی لایەنە کۆمەڵگەکان بۆ هەلبژاردن؛ ۵۰٪ بە شداربووان برۆیان وایە هاوڵاتیان هەڵسەنگاندن بۆ بەرنامەی لایەنە سیاسییەکان دەکەن و لەسەر ئەو بنەمایە دەنگ دەدەن، بەلام ۲۷٪ بە شداربووان لەگەڵ ئەم دەستەواژەیەدا هاوڕا نیین و دەڵێن دەنگدەران هەڵسەنگاندن بۆ بەرنامەی لایەنەکان ناکەن، ۲۲٪ یەش بە نازانم وەلامیان داووتەووە.

سەبارەت بەو هەمی که تا چەند وەکو ئەرکیکی حیزبی بە شداریی هەلبژاردن دەکەیت؟؛ ۱۰٪ بە شداربووان لەسەر بنەمای ئەرکی حیزبی بە شداریی دەنگدان دەکەن که دابەشبوون بەسەر (یەکییتی نیشتمانی کوردستان، پارتی دیموکراتی کوردستان، یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان، کۆمەڵی دادگەری کوردستان)دا، هەروەها ۴٪ بە شداربووان لەسەر بنەمای خزمایەتی و کۆمەڵایەتی دەنگ دەدەن که دابەشبوون بەسەر (یەکییتی نیشتمانی کوردستان، پارتی دیموکراتی کوردستاندا و بەشیکیشیان لە هەلبژاردنی رابردوودا دەنگیان بە بزوتنەو هەڵبژاردن داوە، بەلام بۆ ئەم هەلبژاردنە هێشتا بریاریان نەداوە، سەبارەت بە بەرنامەی لایەنەکان بۆ هەلبژاردن؛ ۵۰٪ بە شداربووان دەڵێن لەسەر بنەمای هەڵسەنگاندنی بەرنامەی لایەنەکان دەنگ دەدەن، لەو رێژەیش ۵۰٪ یان هێشتا بریاریان نەداوە دەنگ بە چ لایەنێک دەدەن، بەلام ۵۰٪ هەمی دیکە دابەش بوون بەسەر هێزە سیاسییەکاندا، ئەمەش بە مانای ئەو دەیت سەبارەت بە کاندیدەکان هێشتا بریاریان نەداوە دەنگ بە چ کاندیدێک دەدەن، هەروەها ۱۸٪ یان دەڵێن جارێ بریارمان نەداوە و هێشتا بریارمان لێنەکردووتەووە لەسەر چ بنەمایەک دەنگ دەدەن، ۲۰٪ یەشیان دەڵێن دەنگ نادەین.

پینجهم: سهنگی قهوارهو کانید و هاوپهیمانییهکان لهه لباردنه دا

رپژه	ژ. دهنگی راپرسیی	لایه نه کیپرکیکارهکان
٪۱۶,۶۶	۱۱	یهکییتی نیشتمانیی کوردستان
٪۷,۵۷	۵	یهگرتووی ئیسلامی کوردستان
٪۷,۵۷	۵	پارتی دیموکراتی کوردستان
٪۴,۵۴	۳	جوولانهوهی نهوهی نوئ
٪۴,۵۴	۳	کۆمهلی دادگهری کوردستان
٪۳,۰۳	۲	بزووتنهوهی گۆران
٪۳,۰۳	۲	به ره ی گهل
٪۵۰	۳۳	برپارم نه داوه
٪۳,۰۳	۲	دهنگ نادم

شهشهم: گۆرانکاری له بیرورای دهنگه به راورد به هه لباردنی رابردو

جیاوازی	هه لباردنی خ. شهشهم	هه لباردنی رابردو	لایه نی سیاسی
٪۲,۳۸ +	٪۱۶,۶۶	٪۱۴,۲۸	یهکییتی نیشتمانیی کوردستان
٪۱,۹۵ -	٪۷,۵۷	٪۹,۵۲	جوولانهوهی نهوهی نوئ
٪۲,۸۱ +	٪۷,۵۷	٪۴,۷۶	پارتی دیموکراتی کوردستان
۰,۹۷ +	٪۴,۵۴	٪۳,۵۷	یهگرتووی ئیسلامی کوردستان
٪۰,۳۲ -	٪۴,۵۴	٪۴,۷۶	بزووتنهوهی گۆران
۳,۹۲ -	٪۳,۰۳	٪۵,۹۵	کۆمهلی دادگهری کوردستان
-	-	٪۲۱,۴۲	لایه نهکانی تر
٪۱۳,۱۱ +	٪۲۲,۶	٪۳۵,۷۱	دهنگم نه داوه

سهبارته به گۆرینی بیرورا و دهنگدانیان به لیستیکی جیاواز لهو لیستهی له ههلبژاردنهکانی پێشتردا دهنگیان پۆ داون، بهشداربووانی راپرسییهکه ۲۰٪یان دهلێن متمانهمان بهو پارته سیاسییه نهماوه، ۱۷٪ دهلێن بهلێنهکانی ههلبژاردنیان جیبهجۆ نهکردوو، ههروهها ۲٪ دهلێن بهریژێرهکانیانم بهدل نییه و ۴٪یشیان جاری پێشوو لهسهه بنهمای کۆمهلایهتی دهنگیان داوه.

حهوتهم: جۆر و پێوهری رهفتاری دهنگدهر بۆ دهنگی لایهنه سیاسییهکان:

• دهنگهراڤی یهکێتی نیشتیمانیی کوردستان:

رێژه	ژ	بنه ما	
٪۱۸	۲	۱۸ - ۲۵ ساڵ	تهمه ن
٪۲۸	۳	۲۵ - ۳۵ ساڵ	
٪۱۸	۲	۳۶ - ۴۵ ساڵ	
.	.	۴۶ - ۵۵ ساڵ	
٪۱۸	۲	۵۶ - ۶۵ ساڵ	
٪۱۸	۲	سههرو ۶۶ ساڵ	
٪۹۱	۱۰	نێر	رهگهز
٪۹	۱	مێ	

•	•	خوێندەواربیم نییە	ئاستی خوێندن
•	•	تەنها خوێندنەوو نووسین	
٪۳۶	۴	سەرەتایی	
٪۹	۱	ناوەندی	
٪۳۶	۴	ئامادەیی	
٪۹	۱	پەیمانگا	
٪۹	۱	زانکۆ	
•	•	ماستەر	
•	•	دکتۆرا	
•	•	بێکار	پیشه
٪۵۵	۵	کاسب	
٪۸	۲	فەرمانبەری کەرتی گشتی	
٪۹	۱	کارمەندی کەرتی تایبەت	
٪۸	۲	خانەنشین	
•	•	هێتر	باری بژیویی
•	•	زۆرباش	
٪۳۶	۴	باش	
٪۶۴	۷	مامناوەند	
•	•	خراپ	
•	•	زۆرخراپ	
٪۳۶	۴	بێوہلām	
٪۵۵	۶	دەنگدان لەسەر بنەمای ئەرکی حیزبی	
٪۹	۱	دەنگدان لەسەر بنەمای بەرنامەیی ھەلبژاردن	
٪۷	۶۸	دەنگدان لەسەر پێوەری پەپوہندی کۆمەڵایەتی و عەشیرەت و خزمایەتی	

• دەنگەرانى یه‌گرتووی ئیسلامی کوردستان:

رێژه	ژ	بنهما	
•	•	١٨ - ٢٥ ساڵ	تەمەن
•	•	٢٦ - ٣٥ ساڵ	
٢٠٪	١	٣٦ - ٤٥ ساڵ	
٦٠٪	٣	٤٦ - ٥٥ ساڵ	
٢٠٪	١	٥٦ - ٦٥ ساڵ	
•	•	سەر و ٦٦ ساڵ	
٤٠٪	٢	نێر	رەگەز
٦٠٪	٣	مێ	
٢٠٪	١	خوێندەواریم نییه	ئاستی خوێندن
•	•	تەنها خوێندنه‌وه‌و نووسین	
•	•	سەرەتایی	
٢٠٪	١	ناوەندیی	
•	•	ئامادەیی	
٤٠٪	٢	پەیمانگا	
٢٠٪	١	زانکۆ	
•	•	ماستەر	
•	•	دکتۆرا	

۰	۰	بی‌کار	پیشه
٪۲۰	۱	کاسب	
٪۶۰	۳	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
۰	۰	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت	
٪۲۰	۱	خانه‌نشین	
۰	۰	هیت‌ر	
۰	۰	زۆرباش	باری بژیوی
٪۲۰	۱	باش	
٪۶۰	۳	مامناوه‌ند	
٪۲۰	۱	خراپ	
۰	۰	زۆرخراپ	
٪۲۰	۱	بیوه‌لام	
٪۸۰	۴	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزیی	
۰	۰	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۱۷	۶۸	ده‌نگدان له‌سه‌ر پپوه‌ری په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی	

• ده‌نگدەرانی پارتی دیموکراتی کوردستان:

پێشه	ژ	بنهما	
%۴۰	۲	۱۸ - ۲۵ ساڵ	تەمەن
.	.	۲۵ - ۳۵ ساڵ	
%۴۰	۲	۳۶ - ۴۵ ساڵ	
%۲۰	۱	۴۶ - ۵۵ ساڵ	
.	.	۵۶ - ۶۵ ساڵ	
.	.	سەرۆ ۶۶ ساڵ	
%۸۰	۴	نێر	رەگەز
%۲۰	۱	مێ	
.	.	خوێندەواریم نییه	ئاستی خوێندن
.	.	تەنها خوێندنه‌وه‌و نووسین	
%۲۰	۱	سەرەتایی	
%۲۰	۱	ناوەندی	
%۲۰	۱	ئاماده‌یی	
%۴۰	۲	په‌یمانگا	
.	.	زانکۆ	
.	.	ماستەر	
.	.	دکتۆرا	

٪۴۰	۱	بیکار	پیشه
٪۶۰	۲	کاسب	
٪۴۰	۱	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
۰	۰	کارمه‌ندی که‌رتی تایبته	
۰	۰	خانه‌نشین	
۰	۰	هیت‌ر	
٪۴۰	۲	زۆرباش	باری بژیوی
٪۴۰	۱	باش	
٪۴۰	۲	مامناوه‌ند	
۰	۰	خراپ	
۰	۰	زۆرخراپ	
٪۴۰	۱	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌رکی حیزبیی	
٪۶۰	۲	ده‌نگدان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۴۰	۱	ده‌نگدان له‌سه‌ر پێوه‌ری په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی و عه‌شیره‌ت و خزمایه‌تی	

هه‌شته‌م: کاریگه‌ری هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن

له راپرسییه‌که‌دا پرسیری ئه‌وه ئاراسته‌ی به‌شداربووان کراوه که له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا چه شتیک له‌لایان جیگه‌ی بایه‌خه، به‌پله‌ی یه‌که‌م چه‌اره‌سه‌رکردنی دو‌اکه‌وتنی مووچه؛ پاشان دا‌بینکردنی خزمه‌تگوزاری و دژایه‌تییکردنی گه‌نده‌لی دیت.

بژارده	ژماره	رێژه
سه‌ردانی کۆمه‌لایه‌تی	۲۳	٪۱۱
دابینه‌کردنی خزمه‌ت‌گوزاری	۴۱	٪۲۰
چاره‌سه‌رکردنی دواکه‌وتنی مووچه	۴۵	٪۲۱
دزایه‌تی‌یک‌کردنی گه‌نده‌لی	۳۲	٪۱۵
دابه‌شکردنی زه‌وی	۲۸	٪۱۳
دابینه‌کردنی قه‌رزى بانک	۲۶	٪۱۳
هیتر	۱۷	٪۸

سه‌باره‌ت به شی‌وازی به‌رپۆه‌چوونی هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردنیش؛ ٪۴۴ ی به‌شداربووان پێیان باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردنی لایه‌نه‌کان پشت به پلان و به‌رنامه ببه‌ستیت، ٪۴۰ یان ئاماژه به‌وه ده‌دهن که پێویسته هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن ئارام و له‌سه‌رخۆ بیت و به‌شیوه‌یه‌کی ئاشتیانه به‌رپۆه بچیت، ٪۳ پێیان باشه هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردن توند و گه‌رم بیت، به‌لام ٪۱۳ به‌شداربووان هیچ کامیان به‌په‌سه‌ند نازانن.

له به‌شیکی دیکه‌ی راپرسییه‌که‌دا به‌شیوه‌ی فره‌بژارده پرسیار له‌سه‌ر کاریگه‌ریی ئامرازه‌کانی راگه‌یاندن له‌سه‌ر به‌شداربووان کراوه به‌جۆریک چه ئامرازیکى راگه‌یاندن به‌ کاریگه‌ر ده‌زانن له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا، به‌شداربووان به‌پله‌ی یه‌که‌م سۆشیاڵمیدیا و ئینجا ئامرازه‌کانی دیکه‌یان هه‌لبژاردووه وه‌کو له‌وه‌ خسته‌یه‌دا هاتووه:

ریشه	ژماره	نامرازه‌کانی راگه‌یاندن
٪۲۱	۲۴	ته‌له‌فزیوۆن
٪۵	۶	رادیوۆ
٪۵	۶	رۆژنامه
٪۴۰	۴۶	سوۆشیال‌میڈیا
٪۹	۱۱	پۆسته‌ر و ریکلامی سه‌رجاده
٪۲۰	۲۳	هیچیان
٪۴	۱۴۱	هیتر

سییهم: بازنه‌ی هه‌لبژاردنی پارێزگای هه‌له‌بجه

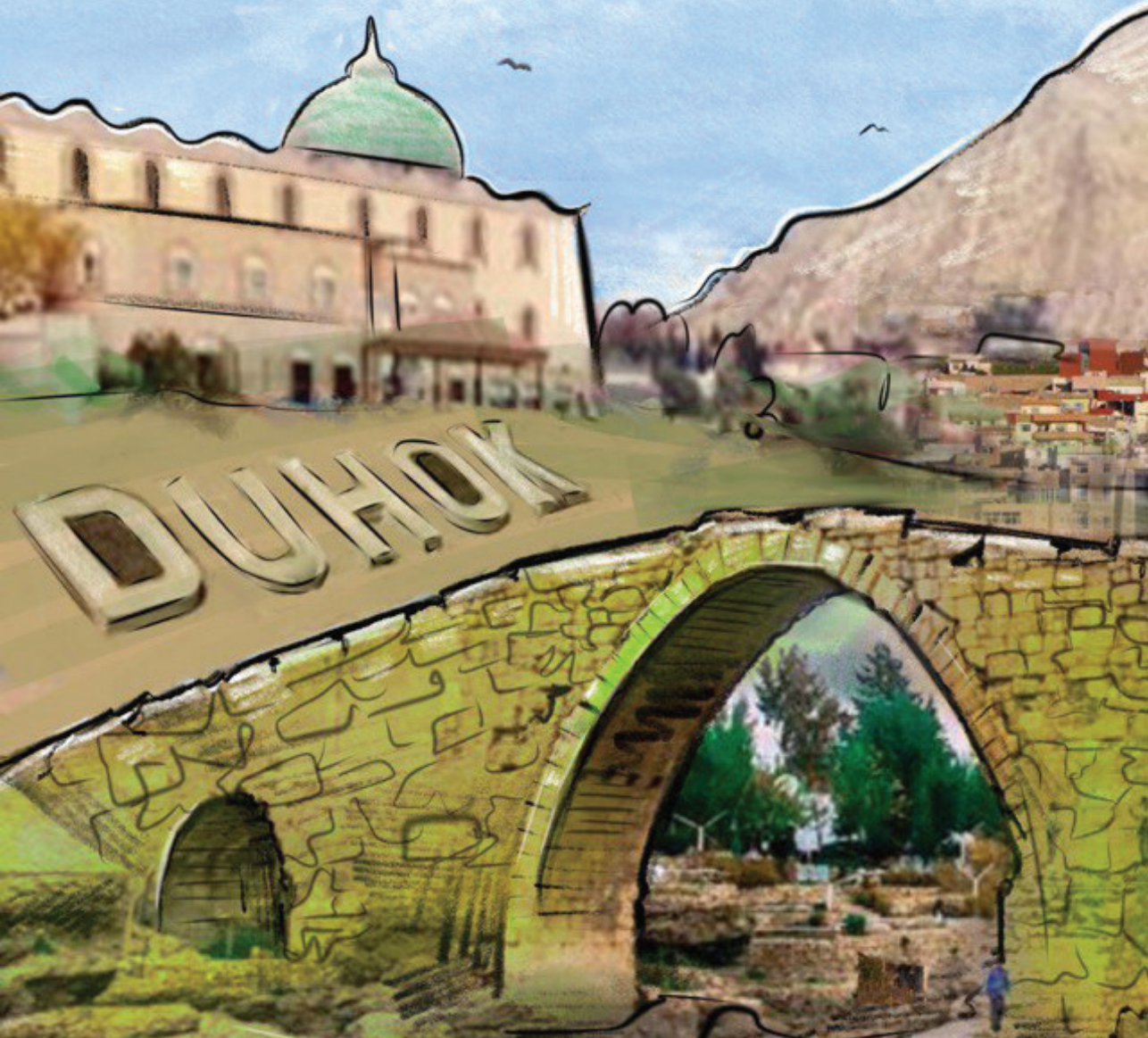
چانسی به‌ده‌سته‌یه‌ئانی کورسی	ریشه	ژ. ده‌نگی راپرسی	لایه‌نه‌ کێبڕکێکاره‌کان
۱	٪۱۶,۶۶	۱۱	یه‌کی‌تی نیشتیمانی کوردستان
۱	٪۷,۵۷	۵	یه‌گرتووی ئیسلامی کوردستان
۱	٪۷,۵۷	۵	پارتی دیموکراتی کوردستان
۰	٪۴,۵۴	۳	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوێ
۰	٪۴,۵۴	۳	کۆمه‌ڵی دادگه‌ری کوردستان
۰	٪۳,۰۳	۲	بزووتنه‌وه‌ی گۆران
۰	٪۳,۰۳	۲	به‌ره‌ی گه‌ل
-	٪۵۰	۳۳	بیرارم نه‌داوه

دهۆک

چارەم: بازەنی هەلبژاردنی پارێزگای دھۆک

ئاسایشی دھۆک رێگەی نەدا راپرسییەکە لە سنووری
بازەنی هەلبژاردنی پارێزگای دھۆکدا ئەنجامدرا.

شیکاریی دەنگی خۆلەمیشی

یەكەم: دەنگی خۆلەمیشی لە پارێزگای هەولێر:

ریشه	ژماره	بنه‌ما	
٪۲۶	۹۲	۱۸ - ۲۵ سال	تمه‌ن
٪۲۸	۱۰۰	۲۵ - ۳۶ سال	
٪۲۴	۸۷	۳۶ - ۴۵ سال	
٪۱۴	۵۰	۴۶ - ۵۵ سال	
٪۵	۱۹	۵۶ - ۶۵ سال	
٪۳	۱۰	سه‌رو ۶۶ سال	
٪۸۹	۳۱۹	نیر	ره‌گه‌ز
٪۱۱	٪۴۰	م	
٪۸	٪۲۸	خوینده‌واریم نییه	ئاستی خویندن
٪۵	٪۱۴	ته‌ن‌ها خویندن‌ه‌و نووسین	
٪۱۱	۴۱	سه‌ره‌تایی	
٪۲۱	۷۵	ناوه‌ندی	
٪۱۹	۸۹	ئاماده‌یی	
٪۱۶	۵۷	په‌یمانگه	
٪۱۹	۶۸	زانکو	
٪۲	۷	ماسته‌ر	
	۱	دکتورا	
٪۷	۲۴	بیکار	پیشه
٪۶۸	۲۴۶	کاسب	
٪۹	۳۲	فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتی	
٪۸	۲۸	کارمه‌ندی که‌رتی تاییهت	
٪۲	۹	خانه‌نشین	
٪۶	۲۰	هیت‌ر	

٪۲	۸	زۆرباش	باری بژیویی
٪۳۶	۱۳۱	باش	
٪۵۳	۱۹۰	مامناوەند	
٪۶	۲۰	خراپ	
٪۲	۹	زۆرخراپ	
۰	۱	بیۆهلام	
٪۴۹	۱۷۷	بەلّ	ئایا هەلبژاردن گۆرانکاری لە ئەدای حکومرا نییدا درووست دەکات؟
٪۱۳	۴۶	تارادەپەک	
٪۲۹	۱۰۳	نەخیر	
٪۹	۳۳	نازانم	
٪۶۹	۲۶۷	بەلّ لە هەموویان	ئایا پیشتر بەشداری دەنگدانە کردووە؟
٪۱۲	۴۵	لە هەندیکیان	
٪۸	۳۲	یەکمە جارمە	
٪۱۱	۴۳	نەخیر	
٪۱۸.۱۰	۶۵	پارتی دیموکراتی کوردستان	پیشتر دەنگت بە کام لەم لایەنە سیاسییانە داوە؟
٪۲.۷۸	۱۰	یەکتیی نیشتمانی کوردستان	
٪۲.۷۸	۱۰	جوولانەوێ نەوێ نوێ	
٪۱.۱	۴	یەگرتووی ئیسلامی کوردستان	
٪۲.۷۸	۱۰	بزووتنەوێ گۆران	
٪۰.۳۷	۱	کۆمەڵی دادگری کوردستان	
٪۴۰.۱۱	۱۴۴	لایەنەکانی تر	
٪۳۵.۹۳	۱۲۹	دەنگم نەداوە	

٪۳۳	۱۱۵	جاری نازانم بیرم لی نه‌کردۆته‌وه	ئه‌گه‌ر به‌شداریی ده‌نگدان بکه‌یت له‌سه‌ر چه‌ بنه‌مایه‌ک ده‌نگ ده‌ده‌یت؟
٪۱۰	۳۶	بنه‌مای په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تیی	
٪۵۲	۱۸۶	هه‌لسه‌نگاندنی به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۵	۱۹	ئه‌رکی حیزبیی	
٪۵۶	۲۰۱	به‌لی	پیتوایه ئه‌م هه‌لبژاردنه شه‌ففاف و ییخه‌وش ده‌پیت؟
٪۳۷	۹۸	نه‌خیر	
٪۱۷	۶۰	نازانم	

شیکاریی دەنگی خۆلەمیشی

دووهم: دەنگی خۆلەمیشی لە پارێزگای سلێمانی

رێژه	ژماره	بنهما	
٪۱۵	۷۰	۱۸ - ۲۵ سال	تەمەن
٪۲۶	۱۲۷	۲۵ - ۳۶ سال	
٪۲۵	۱۱۹	۳۶ - ۴۵ سال	
٪۱۷	۸۲	۴۶ - ۵۵ سال	
٪۱۳	۶۲	۵۶ - ۶۵ سال	
٪۴	۱۹	سەرو ۶۶ سال	
٪۶۷	۳۲۱	نێر	رەگەز
٪۳۳	۱۵۸	م	
٪۹	۴۵	خوێنده‌واریم نییه	ئاستی خوێندن
٪۳	۲۱	تەنها خوێندنه‌وه‌و نووسین	
٪۱۳	۶۵	سەرته‌تایی	
٪۱۷	۸۲	ناوه‌ندی	
٪۲۰	۹۵	ئاماده‌یی	
٪۱۷	۸۱	په‌یمانگه	
٪۱۷	۸۲	زانکۆ	
٪۱	۵	ماستر	
	۳	دکتۆرا	
٪۲۴	۱۱۵	بێکار	پیشه
٪۴۵	۲۱۷	کاسب	
٪۱۷	۸۱	فهرمانبهری که‌رتی گشتی	
٪۵	۲۳	کارمندی که‌رتی تاییهت	
٪۵	۲۳	خانه‌نشین	
٪۴	۲۰	هیتەر	

٪۳	۱۴	زۆرباش	باری بژیویی
٪۳۱	۱۴۹	باش	
٪۴۶	۲۲۲	مامناوه‌ند	
٪۱۶	۷۶	خراپ	
٪۴	۱۸	زۆخراپ	
۰	۰	بیوه‌لام	
٪۳۷	۱۷۹	به‌لّ	ئایا هه‌بژاردن گۆرانکاری له ئه‌دای حکومرانییدا دروست ده‌کات؟
٪۱۶	۷۹	تاراده‌یه‌ک	
٪۳۷	۱۷۸	نه‌خیر	
٪۱۰	۴۳	نازانم	
٪۵۹	۲۸۵	به‌لّ له هه‌موویان	ئایا پیشتر به‌شداری ده‌نگدانت کردوه؟
٪۲۸	۱۳۳	له هه‌ندیکیان	
٪۷	۳۳	یه‌که‌م جارمه	
٪۶	۲۸	نه‌خیر	
٪۱۴,۴۰	۶۹	یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان	پیشتر ده‌نگت به‌ کام له‌م لایه‌نه سیاسیانه داوه؟
٪۵,۴۲	۲۶	جوولانه‌وه‌ی نه‌وه‌ی نوئ	
٪۲,۰۸	۱۰	پارتی دیموکراتی کوردستان	
٪۲,۹۲	۱۴	یه‌گرتووی ئیسلامی کوردستان	
٪۹,۱۸	۴۴	بزووتنه‌وه‌ی گۆران	
٪۱,۶۷	۸	کۆمه‌لی دادگه‌ری کوردستان	
٪۴۵,۷۲	۲۱۹	لایه‌نه‌کانی تر	

شیکاریی دەنگی خۆلەمێشی

سێیەم: دەنگی خۆلەمێشی لە پارێزگای هەڵبجە

رێژە	ژمارە	بنەما	
٪۲۴	۸	۱۸ - ۲۵ ساڵ	تەمەن
٪۲۱	۷	۲۶ - ۳۵ ساڵ	
٪۲۴	۸	۳۶ - ۴۵ ساڵ	
٪۲۱	۷	۴۶ - ۵۵ ساڵ	
٪۶	۲	۵۶ - ۶۵ ساڵ	
٪۳	۱	سەر و ۶۶ ساڵ	
٪۶۱	۲۰	نێر	رەگەز
٪۳۹	۱۳	م	
٪۳	۱	خوێندەوارییم نییه	ئاستی خوێندن
٪۶	۲	تەنھا خوێندنەو و نووسین	
٪۶	۲	سەرەتایی	
٪۲۱	۷	ناوەندی	
٪۲۱	۷	ئامادەیی	
٪۱۵	۵	پەیمانگە	
٪۲۷	۹	زانکۆ	
۰	۰	ماستەر	
۰	۰	دکتۆرا	
٪۳۰	۱۰	بێکار	
٪۳۳	۱۱	کاسب	
٪۱۸	۶	فەرمانبەری کەرتی گشتی	
٪۶	۲	کارمەندی کەرتی تایبەت	
۰	۰	خانەنشین	
٪۱۲	۴	هێتر	

•	•	زۆرباش	باری بژیویی
٪۱۸	۶	باش	
٪۶۱	۲۰	مامناوەند	
٪۱۸	۶	خراپ	
٪۳	۱	زۆرخراپ	
•	•	بیۆهلام	
٪۳۳	۱۱	بەلّ	ئایا هەلبژاردن گۆرانکاری لە ئەدای حکومرا نییدا دروست دەکات؟
٪۳۶	۱۲	تارادەیهک	
٪۱۸	۶	نەخیر	
٪۱۲	۴	نازانم	
٪۶۷	۲۲	بەلّ لە هەموویان	ئایا پیشتر بەشداری دەنگدان کردوو؟
٪۱۵	۵	لە هەندیکیان	
٪۱۵	۵	یهکەم جارمه	
٪۳	۱	نەخیر	
٪۳	۱	یهکیتی نیشتمانی کوردستان	پیشتر دەنگت بە کام لەم لایەنە سیاسییانە داوه؟
٪۳	۱	یهگرتووی ئیسلامی کوردستان	
•	•	پارتی دیموکراتی کوردستان	
٪۳	۱	جوولانەوهی نەوهی نوێ	
٪۳	۱	بزووتنەوهی گۆران	
٪۳	۱	کۆمەڵی دادگری کوردستان	
٪۳۷	۹	لایەنەکانی تر	
٪۵۷	۱۹	دەنگم نەداوه	

٪۳۹	۱۳	جاری نازانم بیرم لی نه‌کردۆته‌وه	ئه‌گەر به‌شداریی ده‌نگدان بکه‌یت له‌سه‌ر چ بنه‌مایه‌ک ده‌نگ ده‌ده‌یت؟
٪۴	۱	بنه‌مای په‌یوه‌ندیی کۆمه‌لایه‌تیی	
٪۵۷	۱۹	هه‌لسه‌نگاندنی به‌رنامه‌ی هه‌لبژاردن	
٪۳۶	۱۳	به‌لی	پیتۆایه ئه‌م هه‌لبژاردنه شه‌ففاف و پێخه‌وش ده‌ییت؟
٪۲۷	۹	نه‌خیر	
٪۲۷	۱۳	نازانم	
٪۹۷	۳۳	به‌لی	کارتی بایۆمه‌تریی ده‌نگدانت هه‌یه؟
٪۴	۱	نه‌خیر	

Voter Sentiment: Kurdistan's 2024 Election Landscape

